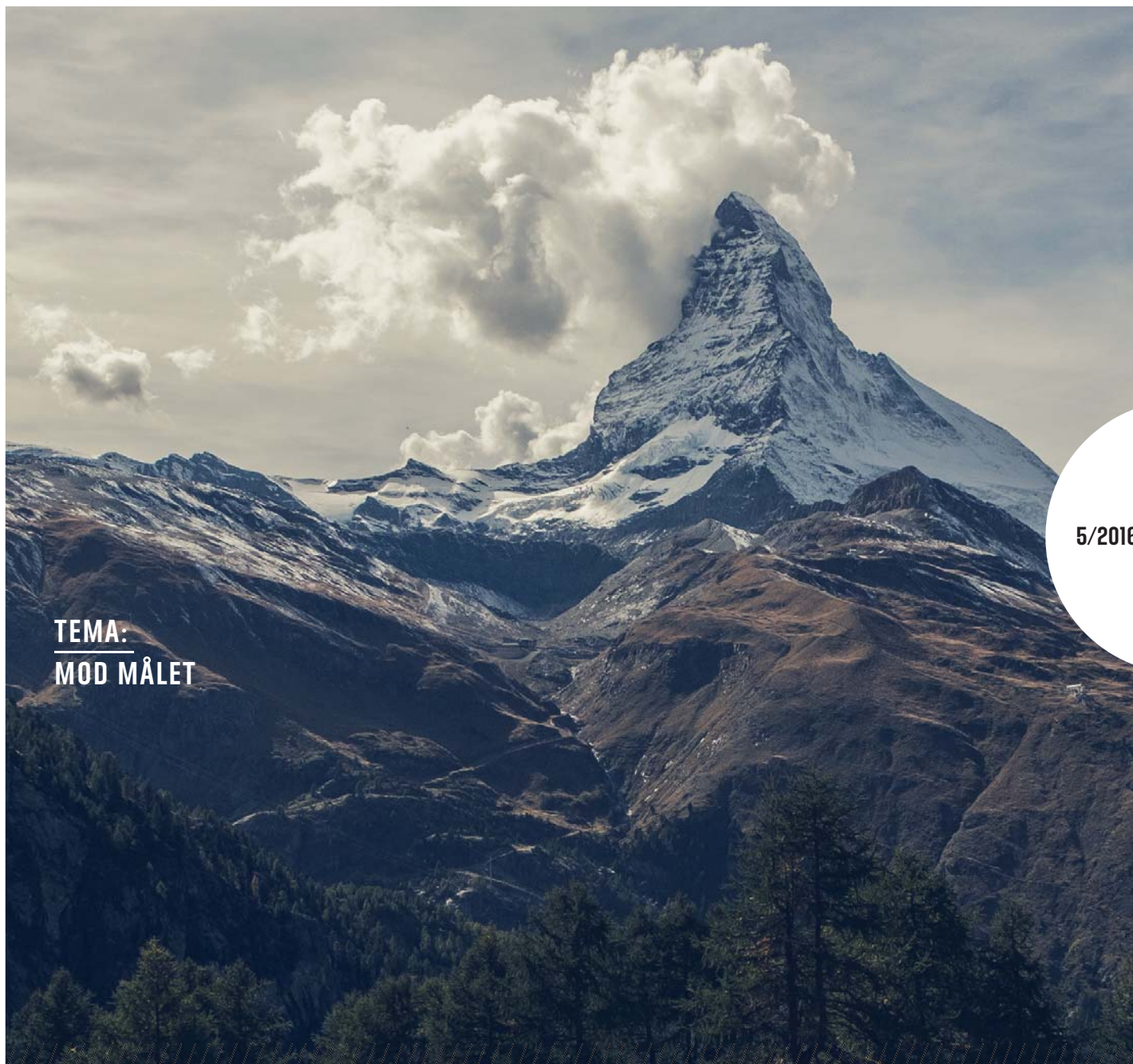

BUDSKABET

Fordybelse Analyse Inspiration

TEMA:
MOD MÅLET

5/2016

10
Målstyret hverdag

20
Vejen frem i en åndeligt forvirret tid

28
Din plads i Guds store historie

BUDSKABET

WWW.BUDSKABET.DK

Nr. 5/2016. Årgang 152
ISSN 0901-4802
Budskabet udkommer seks gange om året.

LAYOUT

Amalie Puggaard Poulsen

FORSIDEFOTO

pexels.com

TRYK

Jørn Thomsen Elbo A/S

ABONNEMENTSPRISER

Papirudgave med fri netadgang: 300 kr.
(unge under 30: 170 kr.)
Kun netabonnement: 170 kr.
(unge under 30: 100 kr.)
Gaveabonnement: 170 kr. for papir-
udgave, 100 kr. for netudgave
Gebyr for udlandsabonnement: 50 kr.

UDGIVER OG EKSPEDITION

Luthersk Mission (LM)
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
tlf. 4820 7660
dlm@dml.dk
www.dml.dk

Artiklerne i Budskabet afspejler ikke nødvendigvis redaktionens synspunkter, men redaktionen er ved deres optagelse ansvarlig for, at holdninger og synspunkter må kunne rummes inden for det, som Luthersk Mission (LM) står for.

Eftertryk og citering er tilladt med tydelig kildeangivelse.

REDAKTØR

Ole Solgaard,
Enggårdsvej 39, Kragelund, 8723 Løsning
tlf. 2327 1253, os@dml.dk

REDAKTIONSUDVALG

Alex Dahl Karlsen,
cand.scient.pol., Tarm
alex.dahl.karlsen@gmail.com

Anton Braüner,
stud.scient.pol., København,
a_brauner@hotmail.com

Henning Haahr Andersen,
professor i matematik, Aarhus
h.haahr.andersen@gmail.com

Inge Bøgel Lassen,
lærer, Aalborg
ibl@adslhome.dk

Per Westh Jensen,
cand.theol., København
pewetje@gmail.com

Ruth Vatne Rasmussen,
hjemmegående/legestuesekretær, Silkeborg
vatnerasmussen@gmail.com

HVORFOR ER "TRO & MISSION" MED?

Mange af vores abonnenter har også abonnement på LM's avis Tro & Mission.

Men fra og med dette nummer vil Budskabets øvrige abonnenter også modtage det nyeste nummer af Tro & Mission, hver gang Budskabet udkommer.

Årsagen er primært, at det administrativt og økonomisk er en fordel at sende Budskabet ud sammen med avisen, direkte fra trykkeriet.

Samtidig er det en smagsprøve på avisen, der udkommer 22 gange årligt og er et fint supplement til Budskabet.

Hvis du allerede abonnerer på begge blade, fortsætter din ordning bare uændret.

Hvis du i dag ikke abonnerer på Tro & Mission, kan du forholde dig til den medsendte avis på en af følgende måder:

- 1 Du glæder dig over lidt supplerende læsning uden ekstra betaling.
- 2 Du ønsker ikke at læse avisen, men nøjes med Budskabet og bruger avisen til genbrugspapir, og det er helt i orden.
- 3 Du bestiller et abonnement på Tro & Mission, så du får alle 22 udgaver af avisen tilsendt. Det koster 410 kr. om året (190 kr. for unge under 30) og kan bestilles på tlf. 48 20 76 60, på mail: dlm@dml.dk eller direkte på www.vennedatabase.nu/Tilmelding/DLM/blade/tilmeld.aspx. Netop nu kan du få avisen gratis resten af 2016, hvis du bestiller et abonnement for 2017.

FORDYBELSE i bibelsk og luthersk tro

ANALYSE af tidens strømninger

INSPIRATION til kristent liv og mission

LEDER

- 04 Inkluder alle – men ikke alt!
Henning Haahr Andersen

TEMA:

MOD MÅLET

- 06 På hjemrejse med håb
Niels Nymann Eriksen

- 09 Himmelhåb
Roar Steffensen

- 10 Målstyret hverdag
Roar Steffensen

- 14 7 spørgsmål om himlen
Johnny Vågen

- 16 Fald ikke fra undervejs!
Jørgen Engell-Kofoed

- 20 Vejen frem i en åndeligt forvirret tid
Børge Haahr Andersen

HORISONT

- 26 Kristen identitet til debat
27 Mission – ødelæggende eller kærlig?

FOR TROEN

- 28 Din plads i Guds store historie
Simon Hauge Lindbjerg

- 32 Jesus mellem bleer og søvnunderskud
Inge-Marie Thise Roager

- 34 Folket ville ikke høre ...
Peter Olsen

BØGER

- 37 Skabt som kvinde
38 Han gør alting nyt

Det komfortable liv og den smertefrie tilværelse bliver hurtigt det vigtigste for os. Kristendommen indsnævres dermed og kommer til at handle om at have en kærlig far, der kan hjælpe os til at få det bedste ud af dette liv

LEDER

Inkludér alle – men ikke alt!

AF HENNING HAAHR ANDERSEN

*Jesus lærer os både at inkludere og at sige nej.
Hvem har ansvar for det i vores fællesskab?*

Henning Haahr Andersen

Det er en stor udfordring for ethvert kristent fællesskab i praksis at efterleve udmeldingen, at "alle er velkomne".

Selvom nogle af de menigheder, jeg i årenes løb har stiftet bekendtskab med, har været betydeligt bedre end andre til at tage imod nye og samtidig have omsorg for "gamle", så har jeg endnu til gode at opleve én, hvor det fungerer perfekt.

En del af os er reserverede over for fremmede og ser ofte mennesker lidt an, før vi tager alt for hjerteligt imod dem. Nogle gange er det så udtalt, at en tilflytter eller en nyomvendt først bliver helt accepteret i tredje generation!

Opgaven med at inkludere mennesker i vores kristne fællesskaber kan ikke varetages alene af formanden, bestyrelsen eller menighedsrådet. Vi kan heller ikke løse den ved at ansætte en eller flere til at tage vare på den eller ved at udpege nogle, der har det som deres særlige forpligtelse.

Det er vigtigt, men ikke tilstrækkeligt, at sagen jævnligt bliver nævnt fra prædikestolen. Det er

fint og også nødvendigt, at nogle går foran og viser vejen, men hvis det virkelig skal lykkes for os, så må vi alle tage del. Ikke på samme måde og efter én og samme recept, men hver med vores nådegave.

Jesus inkluderer

Jesus forstår at inkludere mennesker. Han var ven med toldere og syndere. I praksis viste han det ved at omgås dem, ved at tage sig af dem og ved at spise sammen med dem. De kunne mærke, at han holdt af dem. Hver enkelt betød noget for ham. Jesus har heldigvis ikke forandret sig siden da.

Acceptér ikke enhver holdning

Samtidig med at Jesus ved sin væremåde lærer os, at han gerne vil have fællesskab med alle, har han også tydeligt vist os, at vi ikke dermed ukritisk eller stiltiende skal acceptere alle deres holdninger og meninger.

Tværtimod sagde han ofte skarpt fra over for menneskelige overleveringer, der ikke stemmer overens med Guds ord. Gør vi også det?

Det er ikke god latin at fremholde Bibelens nej til populære holdninger, synspunkter og levevis. I det danske samfund er det en udtalt forventning, at kristne og kirken som helhed skal acceptere de holdninger, der er flertal for i befolkningen.

Kristne, der udtrykker sig markant om et kontroversielt emne, får ikke sjældent at vide, at de vist ikke har opdaget, at vi lever i det 21. århundrede. Eller bliver afvist med en konstatering af, at Bibelen er totalt irrelevant, for vi er da heldigvis blevet kloge i vore dage.

I vores bestræbelse på at få alle til at føle sig velkomne i vores menighed fristes vi let til stiltiende at acceptere alt, hvad de siger og gør.

Mange mener eller praktiserer fx, at sort arbejde er o.k., at alle samlivsformer er lige gode, eller at man uden skrupler kan ignorere samfundets love.

Det gør ondt at anholde et synspunkt eller en handling, som er bibelsk forkert. Vi finder nemt på undskyldninger i form af, at det må prædikanten, ledelsen eller andre tage sig af. Det skal de også, men hvis vi andre bare giver folk ret, viser vi ved vores eksempel, at vi i praksis finder både Bibelen og forkyndelsen ret ligegyldig.

Vi må huske på, at det handler om en langsigtet omsorg for hinanden. Det kan være kærligt at sige ”nej”, for målet er jo, at vi alle når frem til livets mål.

Bibelen afslører derfor både vranglære og ukristeligt liv, den siger skarpt nej til alle andre guder end Herren og til alle andre frelsesveje end hans søn, Jesus Kristus.

Mennesker ”slår sig” på Bibelens ord, så det er ikke så underligt, at de også ”slår sig” på os, når vi fremholder dem. Det gør voldsomt ondt, hvis de som konsekvens heraf vender vores fællesskab ryggen.

Det giver anledning til alvorlig selvransagelse:

Fik jeg sagt det på en forkert måde? Var det mig og mit ordvalg eller hele min attitude, der var udslagsgivende?

De spørgsmål bliver vi aldrig færdige med, og der vil altid være noget, vi kunne og burde have gjort og sagt anderledes. Men løsningen er ikke i tolerancens og rummelighedens navn at holde mund og dermed sige ja til alt.

Jesus siger ja og nej

Jesus formåede at inkludere mennesker, samtidig med at han tydeligt sagde nej til deres forkerte holdninger og livsførelse.

Det bedste eksempel er kvinden, der var blevet grebet på fersk gerning i ægteskabsbrud. Jeg er sikker på, hun aldrig glemte de nåderige ord fra Jesus: ”Heller ikke jeg fordømmer dig”. Men jeg er ligeså overbevist om, at Jesu tilføjelse: ”Gå, og synd fra nu af ikke mere,” for altid var prentet i hendes hukommelse.

Også Jesu talrige opgør med farisæernes lære og generelt med alle mennesketanker og forestillinger om Gud viser, at han ofte sagde utvetydigt nej.

Ubibelske holdninger skal afsløres fra prædikestolen. Igen skal vores ledere gå forrest, men også her gælder det, at vi alle har medansvar. Det må vise sig både i vores hverdagspraksis og ved det, vi siger i samtalen med andre - såvel i den fortrolige samtale på tomandshånd som i snakken ved kaffebordet.

Vi skal ikke stå i døren til kirken eller missionshuset og tjekke, om alle nu også holdningsmæssigt passer ind. Alle er velkomne uanset baggrund, holdninger og overbevisning.

Men hvis de vil udbrede tanker og livsførelse, der strider mod Bibelens anvisninger - eller have dem accepteret på lige fod med budskabet, vi hører fra prædikestolen - så må vi sige tydeligt nej.

Vi må forblive sandheden tro i kærlighed - i efterfølgelse af ham, som er *fuld af nåde og sandhed*. ■

Hvis det virkelig skal lykkes for os at inkludere mennesker i vores kristne fællesskaber, så må vi alle tage del i opgaven

TEMA

På hjemrejse med håb

AF NIELS NYMANN ERIKSEN

Jesu opstandelse og fremtidshåbet er fortegnet for det kristne liv.

Niels Nymann Eriksen,

f. 1966

Sogne- og indvandrerpræst
nielsnymann@gmail.com

For et par uger siden opdagede jeg en lille håndskrevet seddel, som var lagt oven på bøgerne på præsteværelset bag prædikestolen i den kirke, hvor jeg er præst. Jeg ved ikke, hvor den stammer fra, eller hvem der har skrevet den – det er heller ikke vigtigt.

Det vigtige er de tre ord, som stod skrevet på den: "Giv mig håb." Altså en bøn om at få håbet tilbage eller at blive styrket i håbet. Samtidig udtrykker det en tillid til, at det kan ske, når vi samles i menighedens fællesskab.

Og hver gang jeg er gået ind på præsteværelset og har set disse ord, er det blevet en påmindelse til mig om, at påsken, Kristi opstandelsesfest, mere end noget andet er det, der kan give os håb.

Håbet frygter ikke fremtiden

Hvad er håb? Håb er tillid til fremtiden. Ikke en

tillid, som består i, at vi ved, hvad der kommer. Ikke tilliden til, at alting nok bliver ved det gamle. Heller ikke en tillid til sig selv og sin egen evne til at manøvrere gennem livets udfordringer.

Nej, håbet er bekendt med livets skrøbelighed. Det ved, at alting er omskifteligt; at alt det, vi besidder i dag, kan være mistet i morgen. Men håbet frygter ikke fremtiden. Håbet går roligt fremtiden i møde i tillid til, at intet vil kunne unddrage sig Guds endelige herredømme.

Håbet viser sig ofte stærkest der, hvor menneskelivets muligheder synes at være opbrugte: Ved en sygeseng, ved et dødsleje. Der, hvor det menneskelige øje ikke kan se en vej frem, men blot må overgive sig til Guds forsyn, til Kristus. Håb er at sige, som der står i en af kollekthønerne i trinitatistiden: "Vi ved ikke, *hvad* der kommer, men vi ved, *hvem* der kommer."

Bent Melchior, den tidligere overrabbiner i

FOTO: VALERIA BOITNEVA

København, fortalte engang en beretning fra en Kz-lejr, hvor en jødisk familie levede under grusomme forhold. Den daglige madration var så beskeden, at de aldrig rigtig blev mætte. Så lagde sønnen mærke til, at faren hver uge tog en lille del af den meget sparsomme magarine-portion til side, som han så til sidst samlede og brugte som brændstof til en lille lampe, da jødernes lysfest Hanukkah kom. Sønnen spurgte sin far, hvorfor han dog anvendte de livsfornødne fødevarer som brændstof til et lys. Og faren svarede: "Et menneske kan leve længe uden noget at spise, man kan endog leve nogle dage uden at få noget at drikke, men uden lys går det ikke."

Vi har brug for lyset og håbet i Jesus hver dag.

Håbløshedens logik opløses

Men hvordan får vi håbet ind i vores liv, så vi

ikke bare lever ud fra vores egne resurser og i tillid til vores egen evne til at lykkes og få succes? Jeg ved ingen bedre vej end at gentage de tre ord, som vi indledte vores gudstjeneste med: Kristus er opstanden!

For i den ene sætning ophæves hele håbløshedens indre logik.

Vel kan døden synes fjern og underlig uvirkelig, så længe man er ung og har en nogenlunde intakt tillid til sig selv. Og dog gælder det for hver eneste en af os, ung som gammel, at døden en dag kommer, og når den kommer, bliver der lukket og slukket.

Det er døden, som er kilden til den følelse af nyttesløshed og formålsløshed, som i klare øjeblikke kan besætte os. Det er døden, der får et menneskeliv til at tage sig ud som et flygtigt bølgeskulp ved stranden, så flygtigt så ubetydeligt.

Kristus er opstanden. Og det betyder, at når vi kommer til det yderste, hvor intet menneske længere kan følge os, og hvor vi må slippe de kæres hænder og gå alene, så vil Kristus være der og tage vores hånd og sige: "Kom min ven, nu går vi to hjem."

Håbet går roligt fremtiden i møde i tillid til, at intet vil kunne unddrage sig Guds endelige herredømme

Kom, nu går vi to hjem!

Men nu *er* Kristus opstået fra de døde. Det betyder, at der er brudt vej igennem døden, at den yderste grænse ikke er en grænse mod det ukendte eller intetheden, men det er grænsen til vores hjemland. "Gud og Satan stiller sig bag hinanden i en uendelig række, men bagerst står Gud," som forfatteren Poul Hoffmann engang har sagt.

Måske kommer nogle af os til at opleve en del lukkede døre i vores liv. Måske erfarer vi, at nogle af vores håb, der kan have rødder langt tilbage i vores barndom, langsomt visner hen og efterlader os golde og ufrugtbare.

Men Kristus er opstanden. Og det betyder, at når vi kommer til det yderste, hvor intet menneske længere kan følge os, og hvor vi må slippe de kæres hænder og gå alene, så vil Kristus være der og tage vores hånd og sige: "Kom min ven, nu går vi to hjem."

Han er den eneste, der kan gå den vej med os, for det er ham, som har overvundet døden. Det er håbet, som ligger i Kristi opstandelse: Bagerst står Gud. Det gør han på det store kosmiske plan: Når denne verden engang er slidt op og går under, da er Gud den samme. Og det gør han på det individuelle plan: Når vores livsløb er gennemløbet, da er det ham, som vil stå for enden.

Opstandelsens fortegn over hverdagen

Så kan nogen måske indvende: Betyder det kristne håb ikke, at vi bliver uvirksomme og verdensfjerne? Hvis håbet i sidste ende har at

gøre med det, som kommer på den anden side af døden, er det håb så i grunden noget værd i forhold til vores daglige liv?

Og svaret er ja. For opstandelse handler ikke alene om noget der sker, når livet engang er forbi. Opstandelse er et fortegn for det liv, vi lever her og nu i verden. Det gør en forskel, når man står ud af sengen om morgenen, at den dag, som ligger foran en, er en del af en *hjemrejse* og ikke en bortgang.

Opstandelsen sætter os fri fra at skulle demonstrere vores egen udødelighed gennem berømmelse eller ved at sætte os spor i andre menneskers liv. Vi er ikke ude i en kamp *mod* døden; den overlader vi til Kristus. I stedet må vi øve os i at gå *med* Kristus, dvs. at leve i tillid til ham og hans kærlighed, og at se os selv forbundne med hinanden som brødre og søstre på vejen hjem. For vi er et folk på rejse.

Stedfortrædende håb

Og så kan der være tider, hvor det er, som om håbet er ved at miste sin magt i os. Hvor vi føler, at alting lukker sig omkring os, og det er svært at se vejen frem. I sådanne perioder må vi lade andre håbe for os.

Der er et begreb, som hedder stedfortrædende håb. Det bruges vist mest i forbindelse med psykisk sygdom, hvor den syge i perioder bliver helt modløs og fuldstændig mister troen på, at der er en vej frem. Så er det vigtigt at være omgivet af mennesker, som kan håbe for en og være med til at fastholde det perspektiv, som det kan være vanskeligt selv at holde fast i: at bagerst står Gud.

Det er en vigtig del af kirkens arbejde i dag at kunne være et sted, hvor der er stedfortrædende håb. Hvor mennesker, der af den ene eller anden grund ligesom synes at have mistet evnen til at håbe, kan komme. Og det kan godt være, at de har svært ved at tage imod de ord, der bliver talt, men de kan få lov at indgå i et fællesskab, som er båret af opstandelsestroen – indtil håbet engang igen kan begynde at spire i deres eget sind. ■

Artiklen er en prædiken fra påskedag 2011 i Apostelkirken, Kbh.

FOTO: KABOOMPIXS.COM

TEMA

HIMMELHÅB

Er himlen blot blevet en død metafor
for velstand og vækst for mig selv nu og her,
og ikke den evige, nyskabte jord,
hvor alt er forvandlet, og Gud selv er nær?
Så vis mig igen, Gud, det levende håb,
den gave, du gi'r i dit ord og min dåb.

Du indbyder alle til evighedsfest
og har reserveret en plads ved dit bord:
Gå ind til det evige liv, vær min gæst
i himlen hos Gud, hvor retfærdighed bor.
Der venter den rigeste arv, man kan få,
for freden og glæden skal altid bestå.

Fra korset går vejen tilbage til Gud,
til evighedslivet, som var gået tabt.
For Jesus, min frelser, har helet det brud
som synden og oprør i hjertet har skabt.
Han gik i fortabelsens dyb i mit sted
og opstod med håb om et liv i Guds fred

Lad himmelhåb lyse i hverdagens grå
og minde mig om, at du kommer igen.
Da skal mine smerter og tårer forgå,
og selv skal jeg blive som Jesus, min ven.
Skab klippefast håb om et liv i dit lys,
som bærer mig her gennem mørke og gys.

Mit liv her i verden bli'r aldrig en flugt,
for håbet om evighedslivet hos dig
fortryller mit hjerte og bærer den frugt,
at du bli'r mit liv, så jeg følger din vej
til naboer og til en verden i nød
med håb om det evige liv i din død.

Roar Steffensen

TEMA

Målstyret hverdag

AF ROAR STEFFENSEN

*Hvordan præger det vores hverdag,
at vi har et evigt mål for livet?*

For nogle år siden udkom bogen *Himlen findes virkelig* – om en lille dreng, der dør og kommer i himlen. Men han genoplives og kan fortælle om, hvordan himlen er. Bogen var meget populær og blev af mange opfattet som en slags profeti.

Jeg skal ikke gøre mig til dommer over drengens oplevelser eller farens gengivelse af dem i bogen, som jeg endda ikke har læst, om end jeg principielt er meget skeptisk over for, at bogen for mange får karakter af sandhedsvidne om himlen på lige fod med eller over Skriftens ord.

Men jeg synes, bogens titel forholder sig til et godt og vigtigt spørgsmål, som der ikke er mange – heller ikke kristne – der beskæftiger sig ret meget med i dag: Findes himlen virkelig? Er der et liv efter døden? Et evigt liv?

Her bør vi i øvrigt nok skelne mellem himlen og livets mål. Himlen er ikke et fysisk sted, men stedet, hvor alle, der er døde i troen på Jesus, findes, indtil Jesus kommer igen og opfylder det

kristne håb: Det evige liv på den nye jord i Guds nærhed. Det sidste er livets mål.

Som om dette liv er det eneste

Mange indretter sig, som om livet her på jorden er det vigtigste, ja måske det eneste, der findes. Altså også mange kristne. Vi påvirkes af videnskabens og tidsåndens dogmer om, at Gud og evigheden ikke findes, og i praksis kommer vi nemt til at indrette os, som om der kun findes "her og nu".

Derfor bliver det komfortable liv og den smertefrie tilværelse hurtigt det vigtigste for os. Kristendommen indsnævres dermed og kommer til at handle om at have en kærlig far, der kan hjælpe os til at få det bedste ud af dette liv.

Men Bibelen giver os klare løfter om noget mere, om evigheden. Hvis vi i det hele taget tror på den Gud, som Bibelen beskriver for os, så er vi klar over, at evigheden findes.

For han er ikke en gud, der er formet af vo-

res dennesidige tanker, men præsenteres for os som altings oprindelse, ham, der var, før universet blev skabt, ham, der findes og opererer uden for tid og rum, og som er universets centrum, også når denne verden forgår. Han er fra evighed og til evighed.

Fuldendt liv i Guds nærvær

Evigheden findes, og himlen findes, for det er der, hvor Gud er. Og hele Bibelens omdrejningspunkt er netop den evige Gud og hans frelsesaktion for at give det fortabte menneske en plads i det evige fællesskab med sig.

Det evige liv på den nye jord er det fuldendte resultat af Jesu liv, død og opstandelse. Han har forsonet hele skabningen med Gud, så vi ved tro på Jesus kan få del i det forsonede og evige fællesskab med ham. Jesu offer for den faldne menneskehed, da han døde under Guds straf i vores sted, er grundlaget for den forløsning og nyskabelse, som finder sin fuldendelse efter Jesu genkomst.

Skriften viser os, at Guds plan er at nyskabe og forløse den jord, vi bor på nu og gøre den til "himlen". Det vil sige, at vi, der tror, må se frem til en evighed i paradisiske tilstand på denne nye jord, hvor der ingen synd, død, smerte eller sorg skal være mere. Der skal vi for altid leve i sand tilbedelse af Gud, vores frelser og far, og af et frit og nyskabt hjerte give ham al ære og pris, elske ham og leve i fuldendt kærlighed til ham og vores medmennesker.

Alt, hvad vi kender til af glæde og skønhed og herlighed i denne verden, er bare små dryp af, hvad der venter os der. Alt, hvad vi oplever af kærlighed, fascination og tilfredsstillelse her i livet, er bare en fattig forsmag på det, vi skal opleve i himlen på den nye jord.

I Kristus i denne verden

Det faktum, at det bedste endnu venter os, har medført, at kristne er blevet kritiseret for at flygte fra livet og verden her og søge tilflugt i håbet og i den kommende verden.

Og noget er der helt sikkert om kritikken. Der kan være en tendens til at foragte eller fornægte livet her på jorden, fordi vi ser frem til evigheden, og fordi vi ikke er af denne verden. Vores sande borgerskab er i himlen hos Gud, og det

kan få os til at glemme, at vi er i verden og har ansvar og må engagere os her.

Men det bør ikke være sådan. Tværtimod giver vores håb og vished om det evige liv os mulighed for at leve livet her helt og fuldt i tjeneste og engageret indsats. For vi ved, at vi ikke skal bruge livet til at fortjene os til frelsen. Den får vi af nåde, fordi Jesus har betalt prisen for den.

Og når vi lever i troen på ham, så har vi også vores identitet i ham. Vi er, hvad han er over for Gud. Vi har alt det, han har. Vi er allerede frie og skal ikke gennem vores liv og karriere og anstrengelser vise vores værd over for Gud og mennesker.

Vi har vished om, at evigheden venter os, fordi vi er i Kristus. Den glæde og frihed må vi leve i her i livet, så det fører til bevidst og engageret tjeneste for Gud på alle områder af vores liv. Det vil sige at vi i familien, på arbejdet og i fritiden er Guds himmelys på jord, som må være med til at vise andre hen til Jesus og fortælle om det evige fællesskab, Gud inviterer alle til at tage del i.

Kristus-identitet engagerer

Et fantastisk eksempel på dette var to amerikanske udspringere, der deltog ved de olympiske lege i Rio. De havde netop ydet en fantastisk præstation og vundet medaljer. Ved et interview bliver de spurgt om, hvilket pres de oplevede for at vinde. Og deres svar lød omtrent sådan: "Ja, der var pres på, men vi ved, at vi ikke har vores egentlige identitet i, hvad vi opnår her i sporten, men i Kristus. Og det tager noget af presset af, så vi kan yde godt."

De kender friheden i at leve her i verden som Guds børn, og med målet for øje leverer de en engageret indsats – og vidner med det, de gør og er, om Jesus.

At have det evige liv for øje, betyder altså ikke, at vi glemmer livet her og nu. Men det betyder, at vi indretter os sådan, at vi holder målet for øje, og sådan, at himlen og frelsen får lov at vise os, hvad der er vigtigt her i livet.

Løb, så du vinder prisen

Paulus advarer os mod at blive sløve, så vi mister fokus og retning for vores liv. Han sammenligner vores liv med et væddeløb, hvor løberne

Mange indretter sig, som om livet her på jorden er det vigtigste, ja måske det eneste, der findes. Altså også mange kristne

Roar Steffensen, f. 1973

Præst i Hedensted Valgmenighed og projektmisionær i Peru
roar.steffensen@gmail.com

Det kan godt se ud, som om vi kristne har mistet lidt af længslen efter evigheden og den nye jord, fordi vi materielt set næsten lever i paradisiske tilstande her i vores del af verden.

jager frem mod målstregen for at vinde medaljen (1 Kor 9,24-27).

Når man hører fx olympiske medaljevindere udtale sig efter deres sejr, bliver det ofte klart, at det at jage mod målstregen ikke kun handler om det enkelte løb. De er i adskillige år fokuseret på denne konkurrence og har levet disciplineret, har ofret både tid og kræfter og har afstået fra fester og et almindeligt hyggeliv – for at nå målstregen først, og for at vinde prisen. Målet har styret deres liv og gjort dem villige til at bringe store ofre.

For den kristne er der en pris og en medalje at vinde, der langt overgår verdens hæder til dygtige idrætsudøvere: det evige liv i Guds nærhed. Frelsen.

”Løb sådan, at I vinder den pris,” siger Paulus. Selv er han meget disciplineret for at nå målet og vinde prisen. Ligesom de olympiske atleter lever disciplineret, træner hårdt og forsager alt, der kan forhindre dem i at nå målet, sådan er Paulus også hård i sine prioriteringer og disciplineret for ikke at miste det evige liv.

Målet bliver bestemmende for de valg og prioriteringer, han gør her i livet. Hvis noget vil hindre ham i at nå målet, eller det truer med at fra-

røve ham troen, så vil han hellere afstå fra det, selv om det kan se nok så tillokkende ud.

Målrettet?

Vi må spørge os selv, om vi har blikket så fast rettet mod målet, at det virkelig får lov at styre vores hverdag og vores prioriteringer.

Jeg tror, at vi har brug for at lytte mere til løftet og håbet om himlen, om sejrsprisen der venter, så det får nedslag i vores liv og bestemmer retningen for os. Så glæden over det evige liv i Guds nærvær, vi får givet helt frit, overskygger glæden over de materielle goder, vi kan opnå her i livet. Goder, vi må modtage med tak, men som også kan blive en afsporing for os, hvis de bliver målet for vores liv.

Det kan godt se ud, som om vi kristne har mistet lidt af længslen efter evigheden og den nye jord, fordi vi materielt set næsten lever i paradisiske tilstande her i vores del af verden. Materialisme og forbrugerisme og ”oplever-isme” bliver nemt en slags erstatningsglæder for os, som fylder så meget, at de overskygger himlen og den evige, ægte glæde, der venter os.

Vi må huske på, at vi intet kan tage med herfra, og at langt større rigdomme venter os på

den nye jord. Vi må altså lade glæden over den pris, der venter, få indflydelse på, hvordan vi indretter os, hvor mange penge vi bruger på os selv, og hvor meget vi giver til Gudsrigets arbejde, så flere kan høre om vejen til det evige liv.

Evighedsglæde i hverdagen

På samme måde må vi glæde os over det evige liv og være målsøgende i vores familieliv og blandt vores venner. Vi er alle vant til i arbejde og fritid at tale om mål. Hvad er målet for din løbetræning? Hvad er målet for din arbejdsdag?

Lad os bare være åbne om, hvad det store mål med vores liv er. Vores ægtefælle, børn, familie og omgangskreds må mærke og vide, at vi helt bevidst sigter efter det evige liv på den nye jord. De må gerne mærke og vide, hvad der fylder os med den dybeste glæde. Gennem andagter og samtaler i familien, ved at vidne og ved at vise familie og venner, hvad vores værdier og prioriteringer er, og hvor de kommer fra, kan vi gøre målet på den nye jord tydeligt i vores hverdagsliv og vores relationer.

Det sker ikke gennem en glædesløs livsførelse, for den evige frelse handler netop om en glæde så dyb, at intet kan ødelægge den, og så stor, at intet kan sammenlignes med den. Tænk, om det kunne siges om os, når vi ikke er her mere, at vi spredte glæde på arbejdspladsen og i familien, fordi vi ejede glæden over Jesus og håbet om evigheden med ham. Så har målet fået lov at få nedslag i vores liv og vores hverdag.

Derfor må vi som Paulus hele tiden have blikket på målet. For netop ved at fordybe os i det håb, vi er frelst til, kan vi lade det skinne igen i de konkrete valg og situationer i vores liv.

Er Jesus vores største glæde og evigheden det vigtigste mål, så kan vi godt nøjes med mindre materiel velstand i vores korte liv her. På den måde får vi mulighed for at give mere til det arbejde, der sikrer, at endnu flere hører om frelsen i Jesus. Det vil også betyde, at vi når vi står over for et valg af fx job, livsleddsager, skole osv. må spørge, om noget her risikerer at føre mig væk fra Kristus og udviske evighedshåbet.

Tjenesten fastholder fokus på målet

At holde målet for øje handler også om tjeneste. Jesus siger, at ventetiden er tjenestetid. Vi skal være årvågne tjenere, mens vi venter på, at han

kommer igen (Matt 24,42-51). For tjenesten er også med til at fastholde fokus på det vigtige, på evighedshåbet.

Jeg læste engang en meget sigende historie om en lille dreng, hvis far var bortrejst i længere tid. Nu var dagen kommet, da faren skulle komme hjem igen. Men han ville ankomme sent om aftenen, så drengen havde fået lov til at blive oppe, til faren kom. Hen på aftenen blev drengen træt, og hovedet blev tungt, og han var tæt på at falde i søvn. Pludselig sagde han til sin mor: Vil du give mig min malebog? Han fik malebogen og gav sig til at tegne og male. Og på den måde – fordi han var beskæftiget og optaget af noget – kunne han holde sig vågen, til faren kom hjem.

Gud har givet os nådegaver og kald til at tjene på forskellig vis, og denne tjeneste er en hjælp til, at vi holder målet for øje. Al tjeneste handler i sidste ende om, at mennesker må blive bevaret, og at nye må lære Jesus at kende, så himlen må blive endnu mere fyldt af mennesker, der lovsynger Gud.

For det evige liv er ikke kun målet for os, men for alle. Gud vil, at alle skal nå til omvendelse og erkende sandheden og frelsen i Jesus (1 Tim 2,4 og 2 Pet 3,9). Det fokus og det mål har han også lagt ned i os, der af ufortjent nåde har fået del i frelsen og det evige liv. Vi har alle fået del i Guds store mission for at frelse mennesker.

Håbet om, at endnu flere må lære Jesus at kende og få del i det evige liv, må også præge vores valg og prioriteringer, så vi ikke lukker os inde i kristne kredse eller blot lever for os selv.

Vi, der har fået alt i Kristus, er også kaldede til at tage del i den tjeneste, der giver Jesus og håbet videre. Den tjeneste er til velsignelse og gavn for dem, der møder Jesus gennem os, og den hjælper os til selv at være vågne og holde fokus på målet. ■

Gud har givet os nådegaver og kald til at tjene på forskellig vis, og denne tjeneste er en hjælp til, at vi holder målet for øje

TEMA

7 spørgsmål om himlen

AF JOHNNY VÅGEN

Johnny Vågen, f. 1950

Lærer ved Fjelltun Bibelskole,
Stavanger, Norge
jvagen@fjelltun.no

1

Hvad betyder *himlen*?

Både i Bibelen og i hverdagssproget kan vi bruge udtrykket *himlen* både i fysisk og i åndelig betydning. I fysisk forstand er himlen det samme som himmelhvælvingen, som vi ser over os. Når der i Bibelen står *himmel og jord*, menes der universet, alt det, som Gud har skabt.

I åndelig forstand er himlen et udtryk for Guds usynlige bolig, hvor han har sin trone, omgivet af alle sine engle. Samtidig bliver det præciseret, at "himlen og himlenes himle" ikke kan rumme Gud (1 Kong 8,27)! Han er nemlig nær overalt.

2

Er der flere himle?

På hebraisk er *himlene* et flertalsord; det findes slet ikke i ental. Det er et udtryk for himlens vældige omfang, hvadenten det bruges i fysisk eller i åndelig betydning.

Paulus fortæller, at han blev "rykket bort til den tredje himmel", ja, at han blev "rykket bort til Paradis og hørte udsigelige ord, som et menneske ikke må udtale" (2 Kor 12,2.4). Dermed antydes noget af storheden og herligheden ved den åndelige himmel.

3

Hvad menes der med *himmeriget*?

Det er Matthæus, der bruger det udtryk i stedet for *Guds rige*, som Markus og Lukas ellers bruger. Matthæusevangeliet er skrevet til kristne med jødisk baggrund, og jøderne havde sådan en respekt for Guds navn, at de erstattede det med *himlene*. Derfor blev det *himmeriget*.

4

Hvordan er der i himlen?

Der er uendelig godt, for dér er alt præget af Guds fuldkomne vilje. Johannes får en åbenbaring, hvor Gud sidder på sin trone med regnbuen over og et krystallklart glasshav foran sig (Åb 4,3ff). Det er et billede på Guds trofasthed og den harmoni og tryghed, der er i hans nærhed.

Rundt om tronen er der repræsentanter for skaberværket og menigheden, i tillæg til alle englene. Alle synger og lovpriser Gud. Den centrale skikkelse foran tronen er et lam, der "så ud som slagtet" (Åb 5,6). Det er Jesus, der skildres på den måde, fordi han var villig til at ofre sit liv for os. *Han* bliver også lovprist. Helligånden er også til stede, klar til indsats. Dette er de troendes hjemland. Der er virkelig grund til at glæde sig!

*Himlen, Guds bolig, kommer ned på den nye jord.
Dermed bliver der en evig herlighed, som ingen af os
kan fatte nu*

5

Kommer alle i himlen, når de dør?

Liberal teologi og almenreligiøsitet vil nok mene, at alle kommer i himlen. Hvem vil ikke, at ens nærmeste skal have det godt efter dette liv? Men her er Bibelen helt klar: Det er kun dem, som dør i troen på Jesus, der er salige og ejer denne himmelske lykke.

Det var Stefanus, "en mand fuld af tro og Helligånd", som fik lov at se "himlen åben og Menneskesønnen stå ved Guds højre side", lige før han døde.

I Johannes' Åbenbaring kapitel 7 møder vi en stor hvidklædt "skare, som ingen kan tælle, af alle folkeslag og stammer og folk og tungemål". Om dem hedder det: "Det er dem, som kommer fra den store trængsel, og som har vasket deres klæder og gjort dem hvide i Lammets blod. Derfor står de for Guds trone og tjener ham dag og nat i hans tempel, og han, som sidder på tronen, skal rejse sit telt over dem" (v. 14-15).

At vaske klæderne hvide i Lammets blod er et billedligt udtryk for at få tilgivelse for alle sine synder ved at tro på det, Jesus gjorde, da han gav sit liv for os på Golgata. Det er heldigvis *nok* til at komme ind i himlen. Men det er også *alene det*, der gælder som indgangsbillet. Eller som Jesus sagde: "Jeg er vejen og sandheden og livet; ingen kommer til Faderen uden ved mig" (Joh 14,6).

6

Er himlen vores endelige mål?

Den hvidklædte skare i himlen er "dem, som kommer fra den store trængsel," læste vi netop. Det er der, de troende samles, efterhånden som de dør. De er "brudt op fra legemet og har hjemme hos Herren" (2 Kor 5,8).

Efter den legemlige opstandelse og dommen, skal himmel og jord forgå, altså hele universet. Og Gud vil skabe nye himle og en ny jord, hvor retfærdigheden bor (2 Pet 3,13). Da skal de troende – der også kaldes den hellige by, det ny Jerusalem, bruden – stige ned fra himlen fra Gud, gjort i stand som en brud, der er smykket for sin brudgom (Åb 21,2).

Da har de troende fået deres herlighedslegemer (1 Kor 15,35-57) og er klar til at indtage den nye jord, sammen med Gud og hans engle. For det fortsætter sådan: "Og jeg hørte en høj røst fra tronen sige: Nu er Guds bolig hos menneskene, han vil bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud vil selv være hos dem" (Åb 21,3).

Det vil sige, at himlen, Guds bolig, kommer ned på den nye jord. Dermed bliver der en evig herlighed, som ingen af os kan fatte nu. Men vi kan læse om det i de to sidste kapitler i Bibelen! Det uophørlige fællesskab med Gud på *den nye jord* er altså vores endelige mål. Der vil himlen være for evig.

7

Opsummering: Hvad er vores mål for livet?

Himlen kan betyde enten den fysiske himmelhvælving eller Guds bolig i åndelig forstand.

Når en kristen dør, kommer hans sjæl til himlen og deltager i takkesangen for frelsen i Jesus Kristus. Denne *himmel* er ikke vores endelige mål, men kun noget midlertidigt.

Men efter Jesu genkomst, vores fysiske opstandelse og dommen skaber Gud en ny jord, som er fuldstændig præget af Guds herlighed. Da skal de troende, Kristi brud, komme ned fra himlen og tage plads på *den nye jord*. Ja, også Gud selv vil have sin bolig der.

Da kan vi sige, at det er blevet himmel på jord. Det er frelsens endelige mål. Og det har enhver, som tror på Jesus, del i. ■

Artiklen er hentet fra www.foross.no, let bearbejdet og oversat af red.

TEMA

Fald ikke fra undervejs!

AF JØRGEN ENGELL-KOFOED

Frafald fra troen er en risiko.

Hvordan bliver vi på det sunde spor hele livet igennem?

Enhver kristen ønsker at nå det evige mål. Alligevel er det en kendsgerning, at en del falder fra troen. Derfor må vi spørge: Hvordan sker frafaldet? Og hvordan undgår vi det?

Når livet opleves vanskeligt og uklart, er vi tilbøjelige til at fortrænge det for på den måde at gøre det uoverskuelige acceptabelt. På den måde kan vi komme til at leve i et bedrag.

I virkeligheden er vi tilbøjelige til at blive lullet åndeligt i søvn, så vi ikke ser vores egen åndelige kurs i øjnene.

Vores virkelighedsforståelse

Sandheden er ofte ilde hørt, men samtidig er den en helt afgørende hjælp. Sandheden om os får vi i dybeste forstand kun i Guds ord. Når vi møder sandheden i Bibelen, så er det Gud, der taler til os.

Han har omsorg for os, og han ønsker os hjem til sig. Som vores himmelske far og skaber kender han os helt til bunds. Han ønsker at hjælpe os til en ret forståelse af, hvem vi egentlig er, og hvad vi indeholder.

Bibelen siger fx meget klart om os, at "der er ingen retfærdig, ikke en eneste ... De er alle kommet på afveje ..." (Rom 3,10-13).

Det er virkeligheden efter syndefaldet. Godhed, tro og guds frygt ligger ikke på bunden af os. Det understreges på uhyggelig vis af det, vi ser i dag: krig, sygdom og brudte hjem. Derfor er det ikke uden grund, vi forsøger at fortrænge den virkelighed, men det er farligt for troens liv at se bort fra den.

Samtidig er virkeligheden for enhver kristen, at vi er blevet Guds børn. Vi er allerede placeret i nådens rige, og vi er nu på vej mod vores evige hjem. Derfor har vi samme indstilling og ideal

som Paulus: "Jeg jager mod målet, efter sejrspri- sen, som Gud fra himlen kalder os til i Kristus Jesus" (Fil 3,14).

Livsrejsen

Vi har ofte mange idealer for livet – i gudsfor- holdet, i menigheden, i erhvervskarrieren, i familien, men også sammen med venner m.v. Blandt vores idealer har vi sikkert også et ønske om at nå livets mål hjemme hos Gud.

Men hvordan går det på vores vej mod det mål?

Livsvejen med Gud er for nogle begyndt i et hjem, hvor Guds Ord med bibellæsning og an- dagt havde sin daglige plads. For andre er livs- vejen med Gud begyndt senere i livet.

Uanset hvordan vores vej mod livets mål er begyndt, har enhver kristen mødt budskabet om frelse fra synd og død og fundet liv og glæ- de deri.

Gud har skabt troen i os, og vi er virkelig ble- vet sat fri. Vi fik øjnene op for en ny virkelighed: jeg som synder, Jesus som stedfortræder og frelser, himmelens herlighed. At Jesus gælder i mit sted på grund af hans stedfortrædende død på korset, blev det forunderligste af alt. Det fik også den virkning, at andre også måtte høre om Guds frelse i Jesus Kristus, at nåden gælder alle.

Men den ene dag gik, og en ny begyndte. Det ene år gik, og et nyt begyndte. Ubemærket kan livet på en måde blive "selvkørende", også livet med Gud. Målet er måske stadig det samme, nemlig at nå hjem til Gud og blive frelst. Men stolthed og vilje til at kunne klare sig selv kan let snige sig ubemærket ind i det daglige liv.

Du kan måske i dit stille sind også tænke, at li- vet faktisk går ganske godt. Der er meget, der er lykkedes i dit liv. Du har oplevet at blive respek- teret på arbejdet, som den du er, og du er også kendt for at være troende og måske komme i en menighed. Uddannelse, arbejde, familie og må- ske menighed fylder meget i hverdagen – "en-

Ubemærket kan livet på en måde blive "selvkøren- de", også livet med Gud. Målet er måske stadig det samme, men stolthed og vilje til at kunne klare sig selv kan let snige sig ubemærket ind

gagement" er måske blevet lidt af en overskrift for dit liv.

Kamp indefra og udefra

Selvom vi kan mene, at vi både har karakter og viljestyrke til at stå distancen som kristne, så er vi som mennesker svage og underlagt arvesyn- dens følger. Vi er faktisk hjælpeløse, når alt kommer til alt. Vores syndige hjerte er bedra- gerisk (Jer 17,9), og Djævelen spiller en større rolle, end vi bryder os om at høre.

Vi kan i den forbindelse tænke på, at selv- om Guds folk blev hjulpet ud af fangenskab i Egypten, glemte de hurtigt Guds hjælp og ville heller ikke følge Guds råd. På trods af det sto- re og herlige, de havde oplevet med befrielsen (Sl 106,16).

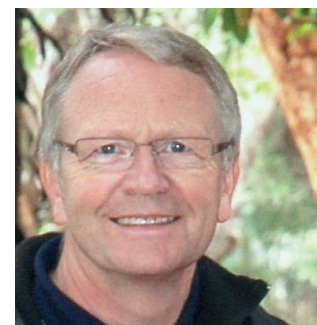
Samtidig er der ydre ting og omstændigheder, der let kan drage vores sind i alle mulige ret- ninger. Vi bliver påvirket af vores omgivelser med internet, mobiltelefon, tv, venner, arbejds- kollegaer, familie eller måske en ægtefælle.

Vores tro angribes på mange måder, og der- med kan det, vi engang havde som det glæde- ligste af alt, mistes. At kæmpe troens kamp er at have øje for Jesus og det, han er og har gjort for os. Jesu lidelse på korset i vores sted og hans sejr over døden i vores sted er det, der må være vores daglige glæde og trøst.

Det er i tillid til, at Jesus, som ikke kendte til synd, blev gjort til synd for os (2 Kor 5,21,) at Gud kan give os troen og bevare os på livets vej. Det er en kamp at se evangeliet som den nød- vendige grund for det daglige trosliv.

Menighedslivet

Omstændigheder i forbindelse med menigheds-

Jørgen Engell-Kofoed,
f. 1949
Arkitekt MAA
jengellkofoed@gmail.com

livet kan faktisk også føre til, at den levende tro på Jesus dør ud. Engagement i menigheden er måske blevet vigtigere for mig end selv at lytte og tage imod ordet fra Gud. Menighedsstruktur fylder måske også meget i mit sind.

Det kan også være, at menighedslivet ikke helt lever op til det, jeg havde forventet og drømt om. Der er enkelte personer i menigheden, jeg ikke er enige med om et og andet. Der er måske i mit sind opstået en form for "find 5 fejl-holdning" både til menighed, ledelse eller nogle, der har opgaver i menigheden.

For det første nedbryder det troslivet og kærligheden til Jesus. Desuden kan disse sider være med til at skabe en distance til trosfællesskabet i menigheden og få den virkning, at trofastheden ved møder og gudstjenester aftager og måske helt ophører.

Der er noget ganske alvorligt undervejs, hvis trangen til fællesskab med andre troende ikke er til stede. Da er kærligheden til Jesus stille og roligt blevet kold. Det, der sker, er beskrevet om de troende og aktive kristne i Efesos, hvortil Jesus siger: "Jeg har det imod dig, at du har svigtet din første kærlighed. Husk derfor på, hvorfra du er faldet, og omvend dig, og gør de gerninger, du først gjorde" (Åb 2,4f).

Der kan være meget, der ikke er så perfekt, som det burde være i menigheden, men vi må tænke på, hvor meget vi selv har brug for tilgivelse og nåde – ligesom de andre. Fællesskabet i menigheden – Jesus-familien – har trods al skrøbelighed en bevarende effekt på vores rejse mod målet.

Nære relationer

De nære relationer er en anden side af livet, som kan have rigtig stor betydning for, hvorvidt vi bliver bevaret i troen på Jesus. De nære relationer kan i høj grad være med til at støtte og hjælpe os under-

Der er noget ganske alvorligt undervejs, hvis trangen til fællesskab med andre troende ikke er til stede

vejs. Men de kan også umærkeligt blive en anledning til frafald.

Det kan være venner, man omgives af og deler fortrolighed og fritid med. Her kan troens kamp ofte komme på prøve. Hvordan det? Det kan fx være svært at fravælge nogle måske fine og gode kulturelle tilbud og dermed prioritere anderledes end det gængse i samfundet. Tilbud, der i sig selv kan være ganske harmløse, kan ubevidst flytte/sløve vores skrøbelige hjerte væk fra det, der har med frelse og himmelen at gøre.

Også i de familiære cirkler, ja selv ind i et ægteskab, kan fokus blive flyttet. Det synlige og timelige kan få al opmærksomhed, så livet med Jesus ikke får den daglige næring til trøst og glæde i hjertet og hjemmet. Ubemærket sker der det, at man frygter mennesker mere end Gud.

Arbejde og karriere fylder ofte meget. Og vi må ikke glemme, at arbejde og evner er en gave fra Gud, som vi er betroet at tage vare på med tak. Men arbejde og evner kommer så let ind i et andet skær, hvor det har med status og kunnen at gøre – det fylder pludselig meget i sindet. Livet med Jesus bliver derimod underprioriteret.

Man erfarer måske, at glæden over at være frelst fra synd og død ikke længere er så fremtrædende. Det materialistiske liv – det, der kan købes for penge – er måske blevet enklere og nemmere at opnå. Dermed risikerer man også at glemme at takke for de daglige goder som Guds godhed mod os.

De ovennævnte forhold er måske ikke præcis din situation, men måske kan du

alligevel skimte de samme mekanismer i dit liv. Alle kristne har grund til at være på vagt. For det handler om, at vi kan miste det evige liv og bøde med vores sjæl. Afguder – om det er status eller materialisme – vil altid føre til fald. Livets vej vil altid være "den trange vej" (Matt 7,14) i en syndig og gudsfjendsk verden.

Hjælp til at nå målet

"Søg først Guds rige og hans retfærdighed, så skal alt det andet gives jer i tilgift," siger Jesus (Matt 6,33). Vi er tilbøjelige til at fokusere på "alt det andet gives jer i tilgift", nemlig materielle goder, helbred, godt arbejde m.v. Men det største er hans *retfærdighed* – den retfærdighed, som Jesus vandt til os ved sit offer på korset.

At søge Guds rige er at holde sig til Jesus: "Tro på Herren Jesus, så skal du og dit hus blive frelst" (ApG 16,31). Lad Jesus og hans livgivende ord nære troens liv ved daglig bøn og bibellæsning: "Dine ord giver lys, når de åbner sig og giver de uerfarne forstand" (Sl 119,130). Et dagligt andagtsstykke i forbindelse med aftensmåltidet kan fx være en stor hjælp, og det har gennem tider været til megen vel-signelse både for voksne og børn.

For at blive bevaret må du komme til Jesus i bøn og være sammen med ham og dem, der hører ham til. Det er ligesom et venskab. Hvis samværet ophører, så dør venskabet af sig selv; venner glider fra hinanden. Der går ikke lang tid, så vil interesserne være forskellige, og samhørigheden er lige så stille forsvundet. Man kan tale om en stille død, som kan trække andre med.

FOTO: PIXABAY.COM

Ligesom djævelen søger at skabe ulyst til at læse og høre Guds Ord, vil han også søge at give dig en opfattelse af, at de, der kommer i menigheden, ikke alle er helt opgraderet til det samfund, vi omgives af. Her må der vælges. Du må være med i de helliges fællesskab, som består af ufuldkomne og tilgivne syndere, og dér må du hente næring, så du når helt i mål med dit liv.

Lad det forkyndte ord være levebrød, og krævet ikke, at det altid skal være festmåltid. Du må også tage imod, når Jesus indbyder til nadverbordet. Der giver Jesus sig selv – sit legeme og blod. Gud ønsker i nadveren, at du ikke skal være i tvivl om, at du er højt elsket og dyrebar. Det understregede Gud, da han ofrede sin enbårne søn for at frelse dig.

En hjælp til at nære livet med Jesus er også at dele evangeliet med andre – både dem, der kender Jesus, men også dem, der ikke kender ham.

Hold det ikke for dig selv, men lad kaldet udfolde sig, også når det kan opleves ubelejligt, eller der er modvilje. At dele Guds Ord med andre er med til at bevare dig.

Ved nåden når vi målet

Mange tanker kan som en film rulle hen over det store lærred med alt det, der skulle være anderledes med ens liv som kristen. Men skrot den tanke og grib ordet fra Gud, når han siger til dig: "Min *nåde* er dig nok" (2 Kor 12,9).

Det erfarede David, da han havde taget en anden mands hustru og tilmed slået manden ihjel. En røver erfarede det, da han hang på et kors ved siden af Jesus. De fattede tillid til Jesus som forsoner, de greb nåden, og de blev frelst.

Det er den vej, som fører igennem livet her på jord og til det evige hjem hos Gud. Det er ved nåden, Jesu blod, at vi når målet. ■

Vores nære relationer kan give anledning til frafald, fordi de præger vores valg. Tilbud, der i sig selv kan være ganske harmløse, kan ubevidst flytte/sløve vores skrøbelige hjerte væk fra det, der har med frelse og himmelen at gøre.

TEMA

Vejen frem i en åndeligt forvirret tid

AF BØRGE HAAHR ANDERSEN

Forkyndelsen og teologien skal gerne følge en sund kurs frem mod målet. Hvordan skal vi håndtere inspirationen fra ikke-lutherske forkyndere, fx Tim Keller, hvis vi gerne vil holde fast i en luthersk grundforståelse?

I min ungdom mødte jeg ved en hal-kampagne i Skjern Jesusfolket. Det var en kristen aflægger af hippiebevægelsen. De havde vasket tavlen ren og var gået bag om alle de kristne kirkesamfund og ville kun leve efter Ny Testamente, påstod de.

Derfor levede de ejendomsløst og i kollektiver, sådan som de første kristne gjorde. Jeg blev dybt berørt af deres tro og vidnesbyrd, ligesom jeg blev det af David Wilkerson, Nicky Cruz, Brother Andreas, Maria-søstrene og den bølge fra den store verden, som oversvømmede Danmark gennem halkampagner og bøger, og som gjorde et dybt indtryk på de missionsfolk, som samlede om dem.

I dag kan jeg se, at alle klassiske reformerte kirkesamfund var repræsenterede, selv om mange af dem ikke ville puttes i en bås, men bare kaldte sig kristne og havde Bibelen som grundlag.

Der var baptisterne, som med stærke ord talte om de troendes dåb og vigtigheden af at overgive sig helt til Herren. Der var metodisterne, som sondrede mellem genfødselsoplevelsen og helliggørelseserfaringen og mente, der var to slags kristne. Der var pinsevennerne og karismatikerne, der knyttede *den anden velsignelse* sammen med udrustningen til at tale i tunger og helbrede syge.

Nogle var reformerte med Calvin som lærerfader og betoned, at nogle mennesker fra evighed er udvalgt til frelse, mens andre er udvalgt til fortabelse. Andre fulgte Arminius, som lærte, at alle mennesker har en fri vilje, og at Gud i kaldelsesøjeblikket sætter mennesket fri til at tilslutte sig Guds nåde.

I min ungdom skulle man bevæge sig til et møde eller købe en bog for at få del i denne påvirkning. I dag skal der kun et par klik til på

internettet, før man sidder ved de store prædikanters fødder. Mens de lokale prædikanter måske er middelmådige og småkedelige, er de internationale prædikanter fremragende formidlere med stor gennemslagskraft.

Man kan diskutere, om det er sundt eller usundt, at en teologisk student i dag knap nok kan støvsuge eller cykle en tur, uden at han eller hun skal lytte til en prædiken af Tim Keller, John Piper eller andre store prædikanter, der oftest taler engelsk og er fra en ikke-luthersk baggrund.

Jeg vil gerne give diskussionen en anden vinkel og spørge, hvordan vi opdrager en ungdoms- og voksengeneration af kristne til at håndtere, at alle evangeliske kirkesamfund kun er få klik væk, og at deres bøger oversættes og udbredes i stor målestok. Hvordan skal vi forholde os til det, hvis vi fortsat ønsker at fastholde en luthersk grundforståelse? Herom handler det følgende.

Forskel på luthersk og katolsk

Først vil vi se på, hvad det særlige ved den lutherske forståelse er i forhold til andre kirker.

Når Luthers tro og forkyndelse fik så stor gennemslagskraft i mødet med en massiv politisk og religiøs størrelse som den *katolske* kirke, skyldtes det mange ting. Jeg vil især nævne to.

For det første havde Luther en klar og enkel skriftbegrundelse og kunne dokumentere med talrige citater, at et menneske frikendes for Guds domstol ved tro og ikke ved nogen gerning. Den skriftbegrundelse, som var knyttet til Luthers prædikener, forelæsninger og bøger, oplevede samtiden enkel og overbevisende – på samme måde, som den vestlige verden senere blev overbevist af fysikere og astronomer om, at jorden var rund som en kugle og ikke flad. Argumentation var ret og slet indlysende og overbevisende.

Det andet element i Luthers tro og forkyndelse var, at Luther kunne skildre sin egen grunderfaring i mødet med Guds ord i lov og evangelium på en sådan måde, at andre kunne genkende deres egen erfaring.

Det, som startede med syv års troskrise hos Luther, blev en livslang resurse for ham, når

Mens de lokale prædikanter måske er middelmådige og småkedelige, er de internationale prædikanter fremragende formidlere med stor gennemslagskraft

han adresserede lov og evangelium til andre. Ikke mindst var det genkendeligt for den, som havde en vågen samvittighed og havde levet med en permanent uro i mødet med kirkens tro og forkyndelse.

Luthers ven, Melancthon, siger det på den måde, at mennesket kun forstår læren om retfærdiggørelsen ved tro ud fra samvittighedens kamp, og at læren herom aldrig kan løsrives fra denne kamp.

Det er altså både det indlysende og overbevisende ved selve skriftargumentationen og genkendeligheden i grunderfaringen i samvittigheden af mødet med Gud i loven og evangeliet, som skabte den lutherske kirke. Det er stadig det egentlige pulsslag, hvis vi skal vurdere, hvad der er vejen frem i en forvirret tid.

Forskel på lutherske og andre evangeliske kirker

I forholdet mellem de lutherske og andre evangeliske kirker er der både en række ligheder og forskelle.

De evangeliske kirker i dag er som nævnt indbyrdes vidt forskellige og delt i en række kirkesamfund. Alligevel har de den fællesnævner med de lutherske kirker, at de fastholder, at *ordet alene* er norm for kirken og den kristne, at *nåden alene* er frelsens grundlag, og at *troen alene* er det, der åbner himlen og frikender os for Guds domstol.

Men der er tre betydningsfulde ting, som adskiller den lutherske kirke fra de øvrige evangeliske kirker, deres indbyrdes forskelle til trods.

Det første er, om Gud gør to gerninger eller blot én gerning gennem sit ord. Andre evangeliske kirker kan også tale om lov og evange-

Børge Haahr Andersen,
f. 1956

Rektor på Dansk Bibel-Institut
bha@dbi.edu

lium, men dialektikken, modsætningen mellem lovens og evangeliets gerning, er betonet i den lutherske tradition.

Loven er mødet med Gud i hans anklage og dom, evangeliet er mødet med Gud i hans nåde og frifindelse. Luther betragtede lovens anklagende funktion som den vigtigste, mens Calvin og de øvrige reformerte så på lovens vejledende funktion som den vigtigste. Dette giver et andet afsæt for forkyndelse og sjælesorg og et andet udgangspunkt for troserfaring.

Den anden forskel er synet på nådemidlerne. Ifølge Luther får vi troen rakt gennem nådemidlerne. Ordet i forkyndelsen, dåben og nad-

Det tredje er, at Luther forstår helliggørelsen ud fra begrebet *samtidig retfærdig og synder*. Over for Gud er mennesket helt rent, som om det aldrig havde syndet. Det har brug for at se, hvad det allerede har i Kristus. Det kristne menneske vokser i tro og hellighed. Samtidig erfarer det i anfægtelsens øjeblik syndens stadige iboende magt. Synden er tilgivet, men den er der stadig, og en kristen kommer aldrig til et fuldkomment stadium, hvor kampen mod det gamle jeg er forbi. Ingen har som Luther (og Paulus) understreget den kristnes splittethed mellem gammelt og nyt.¹

Tim Kellers forkyndelse

På baggrund af ovennævnte opridsning kan det være relevant at forholde sig til en af nutidens ikke-lutherske evangelikale stemmer.

Tim Keller er måske den mest aflyttede og indflydelsesrige prædikant fra den engelsktalende verden i dag. En række af hans bøger er oversat til dansk, og en lang række danskere bekender deres afhængighed af og inspiration fra stifteren af én af de mange megakirker i USA.

Tim Keller har brugt mange år på at formidle evangeliet til ukirkelige og postmoderne storbybymennesker. Hans målgruppe har mange ligheder med mange af de naboer og arbejdsfæller, som vi danskere lejlighedsvis drøfter trosemner med. Når han er så kendt i Danmark og i Europa, skyldes det ikke blot oversættelser af nogle af hans bøger. Men også, at hans prædikener er gratis tilgængelige på internettet, og at han bevidst har udnyttet de moderne kommunikationsmidler.

Mikkel Vigilius kritiserer Keller

I en artikel i Nyt Livs blad (2-2015, s. 14-33) præsenterer Mikkel Vigilius Kellers evangelisationsstrategi. Hans konklusion er, at Keller i lighed med liberale teologer vil fjerne alt det anstødelige ved evangeliet og tilpasse kristentroen, sådan at den svarer til det postmoderne menneskes spørgsmål og behov.

Derfor nedtoner Tim Keller menneskets syndighed, Jesu stedfortrædende død og Helvede som Guds straf over den vantrø. "Alt det anstø-

Når Tim Keller er så kendt i Danmark og i Europa, skyldes det ikke blot oversættelser af nogle af hans bøger. Men også, at hans prædikener er gratis tilgængelige på internettet, og at han bevidst har udnyttet de moderne kommunikationsmidler.

veren informerer og forklarer ikke blot, men meddeler og uddeler Kristus til den, der hører. Også den vantrø møder Kristus i nådemidlerne, men til dom og ikke frelse.

De reformerte vil også betone ordets virkemiddel, men mener, at den udløsende kraft ligger et andet sted. Ifølge dem skænkes troen enten direkte fra himlen til den, der er udvalgt, når ordet høres (jf. Calvin), eller til den, der åbner sig for ordet (Jf. Arminius). Modsat Luther, for hvem troens tilblivelse og vækst er bundet til Guds virke gennem nådemidlerne.

delige i Guds ord og i evangeliet fortønes, forties eller fornægtes. Tilbage bliver en kristendom, som samtiden kan acceptere, men som har mistet lysets klarhed og saltets kraft,” lyder kritikken (s. 30).

Efter min bedste overbevisning er det en fortegnet gengivelse af Tim Kellers position, hvis man ser på hans formidling som helhed. Det er ret enkelt at undersøge en række hjemmesider og prædikener, hvor Keller har udtalt sig, og konstatere, at Keller har mere at sige om synden, om forsoningen, om frelse og fortabelse end det, der fremgår af hans evangeliserende bøger. Et stykke på vej kan det dog godt ramme hans evangeliserende og apologetiske bøger, som primært er dem, der er oversat til dansk.

Tim Keller gør meget ud af at møde mennesker der, hvor de er, og er mere langsom i sin evangeliserende og apologetiske tilgang end Mikkel Vigilius. I modsætningen til den liberale teologi fornægter han ikke arvesynden, Guds vrede og fortabelsens virkelighed. Men i mødet med det postmoderne menneske begynder han med syndens konsekvenser, før han taler om synden selv, taler om Guds dom som en selvforskyldt virkelighed, før han taler om den som Guds straf, og taler om Jesu stedfortrædende død uden at profilere offertanken i det første møde med ikke-kristne.

Dette gør Tim Keller for mig at se ikke, fordi han vil fortie eller fornægte det. Tværtimod er han – modsat liberale teologer – åben og klar i mælet i sine prædikener og på sin hjemmeside. Men i det evangeliserende møde ønsker han at gå langsomt frem. Dette undskylder efter Mikkel Vigilius’ mening ikke Keller: ”Når vi skal vurdere en forkynner, skal vi ikke spørge, hvad han er villig til at bekende, hvis han bliver spurgt. Vi skal spørge, hvad han betoner” (s. 19).

Vurdering af Keller fra en luthersk synsvinkel

Alligevel stiller Mikkel Vigilius en række relevante spørgsmål, som vi ikke for hurtig skal blive færdige med. Det overordnede spørgsmål er, om vi skal have samme tydelighed i vores evan-

geliserende forkyndelse som i vores mere indadrettede læreprædikener. Eller om vi kan gå langsomt frem og møde mennesker, hvor de er, og svare på de spørgsmål og indvendinger, som de har?

For mig at se forsømmer Tim Keller at sondre imellem, hvad der er muligt og tilrådeligt at formidle på skabelsens plan, og hvad der er muligt og tilrådeligt på frelsens plan.

På skabelsens plan er det muligt at møde mennesker, hvor de er, knytte til ved deres gudsforståelse, deres menneskesyn, deres erfaring af synden og betone visse dele af Jesu forsoning. På det plan er det muligt at imødegå en række tankemæssige og følelsesmæssige indvendinger mod den kristne tro, svare på de spørgsmål, som mennesker stiller og skabe en dybere forståelse af Gud og verden og deres sammensatte liv uden for paradiset.

Når det derimod gælder mødet med Gud på frelsens plan, så afslører Gud i lovens møde med mennesket en afgrund i menneskes natur, som går dybere end vores erfaring. Evangeliet om Jesu soningsdød afslører Guds gerning og handling, som ikke ligger i forlængelse af menneskets erfaring, men som er anstødeligt, erfarings- og fornuftsstridigt og derfor kun kan tilregnes ved et guddommeligt under.

Jeg er ikke belæst nok til at vide, om Tim Keller har denne sondring som en del af sin teologi. I hans betoning i de apologetiske og evangeliserende bøger har jeg vanskeligt ved at finde det, og det er en del af de spørgsmål og den kritik, jeg vil stille til Tim Kellers position.

Jeg er ikke i tvivl om, at Mikkel Vigilius som en kyndig luthersk teolog sonder mellem skabelse og frelse, men i hans betoning i kritikken af Tim Keller har jeg faktisk svært ved at se den skelnen. Det er sandt, at vi ikke har forkyndt dybden i det bibelske menneskesyn, hvis ikke vi har forkyndt arvesyndens virkelighed og den skjulte inderside i menneskes natur. Men er det tilladt at gå langsomt frem, sådan at man begynder med de emner, som erfaringsmæssigt vækker genklang i det moderne menneske?

Bibelen bruger en række ord og billeder om Jesu forsoningsdød for os. Nogle af dem har

*Tim Keller gør
meget ud af at
møde mennesker
der, hvor de er, og
er mere langsom i
sin evangeliseren-
de og apologetiske
tilgang end Mikkel
Vigilius*

Vi skal ikke bygge grænser med pigtråd uden om vores eget kirkesamfund. Men vi skal heller ikke nedbryde grænserne og lade, som om alle teologiske forskelle ikke er vigtige.

analogier i vores verden og det moderne menneske kan et stykke på vej forstå det. Det inderste lag i Jesu død kan ikke erfares, men udelukkende forkyndes. Igen: Er det tilladt at gå langsomt frem, så vi begynder med de emner, der vækker en erfaringsmæssig genklang i mennesket? Eller sagt på en anden måde: Skal en tale ved et evangeliserende møde have den samme dybde og præcision som en læremæssig forkyndelse for modne kristne?

De tre punkter, som kendetegner forskellen på luthersk og reformert teologi, rammer efter mit skøn også Keller, og det betyder, at en ukritisk tilegnelse af hans position vil føre os væk fra det fundament, som den anfægtede tro kan bygge på.

Kan vi derimod "oversætte" og inkorporere dele af Kellers anliggender i en luthersk kontekst, kan han blive en god og tiltrængt inspiration for os, der kæmper med at sætte ord på evangeliet over for vores postmoderne nabo.

Vejen frem er forankring og åbenhed

Skal vi undgå at blive som et siv, der svajer frit i vinden (Luk 7,24), må vi gennemarbejde skriftbegrundelsen for Luthers reformatoriske opdagelse påny. Dette arbejde har jeg ikke gjort i denne artikel, men det er en oplagt opgave for nutidens forkyndere, teologer og blade.

Vi må se, hvor enkel, klar og overbevisende Luthers sontring mellem lov og evangelium er. Vi må endvidere gennemreflektere det i erfaringens lys, sådan at vi i sontringen mellem Guds gerning og vores indsats finder et hvilepunkt i vores samvittighed, som vi kan klynge os til i tvivl og anfægtelse. Det betyder ikke, at vi skal tvinge hinanden ind i et bestemt erfaringsmønster, men at der vil være en genkendelig grunderfaring i mødet med Gud i lov og evangelium.

Når vi har gjort det, og det er det vigtigste, så kan vi frimodigt læse og høre de gode prædikanter i ind- og udland, som kan hjælpe os på troens vej og give os indblik i oversete sider af

Guds ord. Vi har også brug for en Billy Graham, en Tim Keller, en John Piper, for Gud har brugt deres nådegaver til at nå tusinder med evangeliet. Det er sundt og gavnligt for at få vores egen position udfordret, og ofte kan mødet med ikke-lutherske få os til at gennemtænke vores tro på en ny måde.

Vi skal ikke bygge grænser med pigtråd uden om vores eget kirkesamfund. Jeg tror heller ikke, at vi skal nedbryde grænserne og lade, som om alle teologiske forskelle ikke er vigtige. Vi skal, som den gamle erfarne Carl Frederik Wisløff sagde, lade grænserne bestå, men have gode åbne grænseporte med livlig trafik, sådan at vi udnytter vores forskellighed og vores nådegaver og bruger de andre kirkesamfund til at minde os selv om emner, vi har forsømt.

Det er i deres rolle som evangelister og apologeter, at jeg selv har fået mest ud af Tim Keller, Billy Graham m.fl. De ønsker, at mennesker skal møde Guds ord og at se en sammenhæng mellem deres egne spørgsmål og kampe og Bibelens budskab.

Personlig praksis

Jeg troede engang, at jeg i samtale med andre skulle servere alle trosspørgsmål så præcist og udfyldende som muligt. Derfor havde jeg store ambitioner for at få det hele med, også de anstødelige og vanskelige emner i den kristne tro.

I dag er jeg blevet klar over, at jeg skal gå langsomt frem. Derfor taler jeg længe med mennesker om syndens konsekvenser, før jeg taler med dem om syndens iboende magt. Jeg taler om Kristus som den, der åbner himlen, før jeg giver en udførlig indføring i betydningen af Jesu død og opstandelse. Jeg taler om fortabelsen som noget selvforskyldt, før jeg taler om fortabelsen som Guds vredes nærvær.

Jeg prøver på den måde at sondre mellem to planer. Det er muligt at finde en genklang for Guds ord i det moderne menneske og den moderne kultur på *skabelsens* plan. Samtidig tydeliggør jeg, at der er en dybde og et indhold i Guds ord på *frelsens* plan, som kun kan tilegnes mennesker, når Gud åbenbarer det, ved at de hører i tro.

Jeg ved ikke, om nogen på grund af den-

ne evangeliserende fremgangsmåde vil isolere mine evangeliserende og apologetiske bøger og foretage den samme kritiske vurdering af mig som af Tim Keller.

Selv kan jeg godt anfægtes over, om jeg for at komme mine tilhørere i møde undlader den tydelighed, som Jesus, Paulus og de første kristne havde. Dette vil jeg gerne tænke videre over.

Andre vil måske mene, at jeg for stædigt betoner det særligt lutherske som det bibelske. Dette har sammenhæng med mine erfaringer. Når jeg i min omgang med mennesker kommer til det punkt, hvor tvivl og anfægtelse virkelig presser dem, så har jeg ikke andet at henvise til end den lutherske sondring mellem lov og evangelium og det lutherske menneskesyn: samtidig retfærdig og syndet. Her vedkender jeg min arv fra den lutherske troskrise. Der var nogen, som gennem tvivl og anfægtelse lærte mig at hvile i evangeliet, og det har givet mig en base, som er mere dyrebare end alt andet i denne verden.

Troens hvilepunkt

Den base hænger sammen med billedet fra den svenske muld, som Bo Giertz bruger i bogen *Stengrunden*. Han fortæller om en mand, der ville rydde sin mark for sten og tager fat. Genem et kæmpeslid får han fjernet små og store sten, men ploven bliver ved med at skrabe nye sten frem. Da han så begynder at grave i dybden, bliver han klar over, at hele marken hviler på en stengrund.

I sin essens illustrerer det forskellen på det lutherske og det reformerte menneskesyn. Den reformerte tradition har en ukuelig tro på, at mennesket kan ændres og forvandles. Det vil forblive svagt, men det kan helliggøres og forbedres.

Det lutherske syn betoner, at kun overfladen kan ændres. I dybden forbliver vi syndere og må slæbe rundt med syndens legeme, indtil vi dør, og opstår som en ny krop.

Der er en realisme ved det syn. Mit håb er ikke den daglige vækst og forbedring, men hvad Kristus er uden mig og uden for mig. Her er et hvilepunkt for troen, som vi kan leve på og dø på. Alt imens jeg arbejder på, at Kristus skal præge mig mere og mere. ■

-
- 1 De tre punkter er inspireret af den nu afdøde kirkehistorieprofessor Carl Frederik Wisløff, som i et foredrag på Dansk Bibel-Institut i 1976 fremhævede nævnte punkter. Foredraget kan stadig findes på hjemmesiden www.lysetoglivet.dk: *Hvad er forskellen mellem luthersk og reformert tro?*

HORISONT

SPALTEN, HVOR REDAKTIONENS MEDLEMMER VIL FORSØGE AT SÆTTE AKTUELLE OG PRINCIPIELLE FORHOLD IND I EN STØRRE SAMMENHÆNG.

SPALTEN VIL OGSÅ INDEHOLDE PASSAGER FRA DEN KIRKELIGE DEBAT OG KLIP FRA FORSKELLIGE BLADE OG AVISER.

Kristen identitet til debat

I *Tro og Mission* 9/2016 er temaet *Kristen identitet* til debat – på baggrund af en henvendelse fra Aalborg Frimenighed til LM's læreråd. Ifølge avisen endte drøftelserne i en nedsat samtalegruppe stort set med enighed. Eneste uenighed er, om en kristen stadig bør kaldes *en synder*, som Birger Reuss Schmidt taler for, eller om en kristen i stedet må betragtes som et menneske, *der begår synd*, hvilket Bent Houmaa Jørgensen (BHJ) taler for.

Det kan synes som en meget lille forskel, nærmest et spørgsmål om ordvalg. Og hvis det udelukkende handler om en kristens selvbillende, et opgør med "elendighedsteologien", kan det måske være en hjælp for nogle at blive gjort bevidst om, at ordet synder i NT hovedsageligt bruges til at betegne ikke-troende, som Torben Kjær påviser.

I kampen med synden er det godt at blive mindet om, at Gud på grund af Jesus ikke længere regner mig for en syn-

der. Som børn af Gud er vi frigjort fra synden og drives af Guds ånd. Ja.

Men sagen rejser alligevel en række af spørgsmål, som jeg har kæmpet med siden.

I udgangspunktet undrer jeg mig over, hvorfor det for BHJ (og Rolf Weber Jørgensen) har været så vigtigt at distancere sig fra ordet *synder*, hvis det alene handler om et berettiget opgør med et negativt (og forkert) selvbillende, som måske er blevet skabt af en forkyndelse, der var mere præget af elendighedsteologi end af en realistisk luthersk forkyndelse om den kristne som "samtidig retfærdig og synder".

Risikerer man ikke dermed at smide barnet ud med badevandet? Altså at man i sin kritik af en misforstået/ensidig fokusering på vores syndighed kommer til at gøre op med et luthersk dogme, der har sjælesørgerisk liv i sig. Selve dogmet er jo ikke et oplæg til passivitet og ligegyldighed.

Endvidere mangler jeg afkla-

ring, når BHJ siger: "Jeg har et gammelt menneske, og Djævelen angriber mig med fristelser."

Mener han dermed, at synden udelukkende er noget, som kommer udefra, eller skal "og'et" forstås sådan, at synden er noget, der reelt er i mig og samtidig noget udefrakommende, som frister mig til at synde? Eller sagt med andre ord: Betragter han primært synden som en række enkelt-synder, eller anerkender han, at synden er en indgroet del i den kristne?

Handler opgøret også om, at forkyndelsen fremadrettet skal fokusere mere på "den kristne" og den "kraft og frimodighed", som jeg ifølge BHJ "mister, hvis jeg ser på mig selv som et menneske, der er underlagt syndens kræfter"? (Sidstnævnte er for mig at se i øvrigt ikke en nødvendig følge af at betragte sig selv som en synder.)

Og især spørger jeg, om overdreven fokus på mit "forandre-

de hjerte" kan gøre evangeliet og nåden til en selvfølgelighed, så jeg ender med at svigte min "første kærlighed"? Og om det tilsvarende betyder, at der er tekster, temaer, sange og salmer, som skal nedtones eller udelades? Skal der fx ikke længere prædikes lov for kristne? Og hvordan forklare, at nogle kristne – der er "ikke-syndere" – falder fra troen?

Jeg har måske helt misforstået anliggendet, og det vil glæde mig, hvis mine spørgsmål og overvejelser er totalt irrelevante. Eller jeg kan få nogle brugbare svar. Indtil da synger jeg fortsat – og med stor frimodighed: "Du, som freden mig forkynder, du *en frelser*, jeg *en synder*, ..." (SOS 353).

Inge Bøgel Lassen

Mange har slet ingen forståelse for, at noget skulle være mere sandt end andet. At én gud skulle være bedre end en anden gud

Mission – ødelæggende eller kærlig?

Da filmen *Slangens favntag* kom i biografen tidligere i år, brugte religionshistorikeren Mikael Rothstein anledningen til at sige sin mening om kristen mission.

Filmen handler, meget kort fortalt, om to europæiske videnskabsmænd, der på hvert sit tidspunkt besøger en indianerstamme dybt inde i Amazonas, og om hvordan kulturmødet kommer til at gøre en forskel. Nogle vil sige til det bedre; andre vil mene, at det er fatalt.

Rothstein er af den sidste opfattelse: "Kristne missionærer og grådige entreprenører, som ødelægger regnskoven, har med vold og magt overtaget indianernes liv, ødelagt deres verden og nedbrudt deres samfund. De har gjort det historisk, og de gør det stadig... Det er hjerteskrænende, og skyldes ene og alene en religiøs ideologi, som insisterer på én bestemt religions monopol, én bestemt guds favntag."¹

Flere tog til genmæle, bl.a.

journalist Svend Løbner, der selv er missionærbarn.² Han har kun mødt mennesker, der var kede af, at missionærerne ikke var kommet noget før. Fordi de havde mødt evangeliet, og fordi missionærerne bragte andet godt med sig, som f.eks. uddannelse, sundhed og menneskerettigheder.

Evangeliet bliver altså til frelse og glæde for nogle, mens andre forarges af det samme budskab – Ordet om korset. Og selvom det er det samme ord, der bliver forkyndt her i Danmark og ude i verden, kan det til tider næsten virke umuligt, at mennesker herhjemme kan komme til at se, hvem Jesus virkelig er, og tro ham.

Mange – som fx Rothstein – har slet ingen forståelse for, at noget skulle være mere sandt end andet. At én gud skulle være bedre end en anden gud. Hvorfor lave om på den tro, de indfødte har? Hvordan kan det postmoderne menneske komme til at forstå, at det ikke handler om magt el-

ler ideologi, men om et møde med den eneste, sande og kærlige Gud?

Ja, det kan nok kun forstås, hvis man selv møder ham, det handler om, og ved Åndens hjælp ser, at det er sandt. I ham afsløres Guds kærlighed. "Derved er Guds kærlighed blevet åbenbart blandt os: at Gud har sendt sin enbårne søn til verden, for at vi skal leve ved ham" (1 Joh 4, 9).

Til dette vers knytter Bo Giertz en bøn, som er god for os postmoderne kristne at bede:

"Herre, lær mig denne kærlighed. Det er jo meget lettere bare at være venlig. Vi er jo alle syndere og behøver alle barmhjertighed. Hjælp mig til at se, at netop derfor behøver vi alle den store sandhed om din frelse. Netop derfor er det ubarmhjertigt at fortie den og lade, som om der findes andre veje end den, du har banet. Hjælp mig at holde fast ved din sandhed og gøre det af kærlighed, udelukkende

kærlighed, ikke irriteret, ikke dømmende, ikke med modvilje over for noget menneske, men kun fordi du elsker alle disse mennesker, og fordi de alle har behov for dig. Amen."³

Ruth Vatne Rasmussen

1 www.dr.dk/nyheder/kultur/tro/de-fysiske-omgivelser-former-menneskers-religion

2 www1.dr.dk/nyheder/kultur/tro/missionaerbarn-efter-kritik-vi-er-ikke-livsudslettende-og-kulturbedbrydende

3 Bo Giertz: *At leve med Kristus*, s.169

FOR TROEN

Din plads i Guds store historie

AF SIMON HAUGE LINDBJERG

*Det har stor betydning, hvilken historie vi lader
definere vores liv og de valg, vi træffer. Hvem står
egentlig i centrum af den historie?*

Alt i verden drejer sig om mig. Måske ved vi godt, at et sådant udsagn ikke er helt sandt, men alligevel er jeg overbevist om, at der er noget i os selv og i samfundet omkring os, der gør, at vi ikke bare kan slå det hen.

Selvom vi er opdraget til at tænke på andre, og måske også, fra vi var helt små, har lært, at Gud er altings herre og skaber, så er der noget i vores natur, noget helt grundlæggende, der bliver ved med at fortælle os noget andet. Vi har en tendens til at tænke, at vi hver især selv er den helt afgørende brik i det puslespil, som verden omkring os udgør.

Der kan være mange gode grunde til, at vi selv kommer til at stå på pladsen i centrum af vores liv. Virkeligheden er, at vi nu engang ser alle ting fra vores eget perspektiv, og derfor får vi let den fornemmelse, at vi står i centrum af hele verden og beskuer alt omkring os.

Den fornemmelse bliver hjulpet godt på vej af et samfund, der bliver ved med at fortælle os, at enhver er sin egen lykkens smed, som må sørge for at realisere sit personlige potentiale. Alt er muligt. Det handler om, at jeg opsøger lykken og altid sørger for, at jeg får mest muligt ud af mig selv og andre.

Problemet er, at der er noget forbandet over at være dér i centrum – selv at være i hovedrollen. Det får nemlig den konsekvens, at ansvaret også bliver mit, og mit alene.

De mange historier

Der har til alle tider været mange forskellige verdensbilleder eller historier, som vi har forstået verden omkring os ud fra. Hvor man tidligere kunne tale om, at der var få store historier, som langt de fleste mennesker så sig som en del af, bliver antallet af forskellige historier nu større og større.

Der opstår også helt nye og meget individuelle historier, der i høj grad er sammensat af dele fra de større historier, vi bl.a. møder i de forskellige religioner. Det møder man i samtalen med en person, der egentlig finder noget godt i kristendommens tale om næstekærlighed, men så

Den bibelske historie viser os en helt anden virkelighed end den, vi selv kan tænke os til

blander det med lidt buddhistiske tanker om karma og reinkarnation og til sidst binder det hele sammen med en yderst materialistisk tilgang til verden.

Som kristne må vi fastholde, at Bibelen viser os Guds store historie. Hvis vi tager den på ordet og ønsker at leve i den virkelighed, vi ser dér, får det stor betydning for den måde, vi tænker, tror og lever på.

Den bibelske historie er ikke bare en hyggelig fortælling, som kan give os et moralkodeks og nogle gode leveregler. Den bibelske historie viser os en helt anden virkelighed end den, vi selv kan tænke os til, og den udfordrer nogle helt grundlæggende ting i os selv, og ikke mindst i den tid, vi er en del af.

Der er noget på spil

Det er på ingen måde uden betydning, hvilken historie vi lader definere vores liv og de valg, vi træffer. Den historie, vi anser for sand, bliver udgangspunktet for rigtig mange ting. Den bliver som det par briller, vi ser verden igennem.

Et par briller har den fantastiske funktion, at de kan give et langt klarere og tydeligere blik på verden for den, der bruger dem. Problemet er bare, at hvis brillerne ikke har den rette styrke eller er blevet for fedtede, gavner de intet. Vi har brug for gang på gang at vende tilbage til Bibelens ord, så vi ved Guds hjælp kan blive ved med at se verden omkring os så klart som muligt.

Alle, der har prøvet at lægge et puslespil med over 500 brikker, ved, hvor afgørende det er at have et samlet billede at gå ud fra. Uden det samlede billede er det mildest talt umuligt at få alle de mange brikker til at sidde rigtigt sammen.

På samme måde har vi brug for at lade Gud

Simon Hauge Lindbjerg, f. 1988

Undervisnings- og udviklingskonsulent i Indre Missions Ungdom
simon@imu.dk

En skaber er og skal være centrum ikke bare i min historie, men i hele verdens historie

vise os det samlede billede i sit ord, så vi kan få brikkerne til at passe sammen i vores liv. Vi har brug for at blive ved med at lytte til, hvad Guds historie egentlig er. Hvad er det, Bibelen fortæller om, hvem jeg er, og hvad min plads er i den store historie? Hvordan er rollefordelingen mellem Gud, mig og andre mennesker?

Guds store historie

Bibelen fortæller os som det første, at Gud er skaberen. Ham, der står bag alt. Vi hører også meget tidligt, at vi som mennesker har en helt særlig plads i Guds skaberværk.

Der er noget næsten forunderligt over det udsagn, vi møder i skabelsesberetningen: "Gud sagde: 'Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og alle krybdyr, der kryber på jorden.' Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det, som mand og kvinde skabte han dem" (1 Mos 1,26f)

Jeg kan næsten blive helt mundlam, når jeg læser stykket. Tænk, at Gud siger, at jeg som menneske er skabt i hans billede.

Ordene fra skabelsesberetningen understreger med al tydelighed, at jeg som menneske har en utrolig stor værdi, og jeg er en helt unik og særlig skabning. Det er derfor ikke helt uden grund, at vi kan få store tanker om os selv og vores plads i historien, for Gud har givet os en helt særlig plads i skaberværket og i sin historie.

Når det er sagt, viser beretningen også

med al tydelighed, at jeg netop *ikke* kan være centrum for alle ting. Jeg er en skabning, og det betyder, at der står en skaber bag. Jeg er til, fordi der var en skaber, der skabte mig og pustede liv i mig. En sådan skaber er og skal være centrum ikke bare i min historie, men i hele verdens historie.

Salmisten udtrykker det stærkt i Salme 139, hvor han efter at have reflekteret over skabelsens storhed udbryder: "Hvor er dine tanker dyrebare for mig, hvor stor er dog summen af dem, Gud! Tæller jeg dem, er de flere end sandet, bliver jeg færre dig, er jeg stadig hos dig" (v. 17f).

Gud er som forfatteren til et mesterværk af en roman. Alle historiens karakterer og hele fortællingens univers eksisterer udelukkende, fordi forfatteren har skabt dem. Vi har brug for at blive mindet om, at det er vores virkelighed. Vi er ikke centrum for alt, hvad der sker i denne verden. Det er *Gud*, der som skaberen og altings opretholder er centrum.

Men når vi indser denne virkelighed, får vi også lov til at vide, at vi stadig kan være hos Gud.

Ny tilgang til Bibelen

Hvis vi lader denne virkelighed bundfælde sig i os, er jeg også overbevist om, at det vil gøre noget ved vores tilgang til Gud, til andre mennesker og ikke mindst til hans ord i Bibelen.

Når jeg læser eller hører ordene fra Bibelen, så handler de ikke først og fremmest om mig. Jeg skal – ret forstået – ikke altid lede efter det, som teksten siger om mig og min situation lige nu og her. Bibelen er Guds fantastiske ord om, hvem *han* er, og hvordan han handler og virker både dengang og i dag. I Bibelen lærer jeg først og fremmest *Gud* at kende – som min skaber, herre og frelser.

Han siger det så klart igennem profeten Esajas: "Før mig blev der ikke dannet nogen Gud, efter mig vil der ingen være; jeg, kun jeg, er Herren, der er ingen anden frelser end mig. Det er mig, der har fortalt det, mig, der frelser, det er mig, der har forkyndt det, ikke en fremmed gud blandt jer" (Es 43,10b-12a).

I mødet med Gud lærer jeg naturligvis også mig selv at kende, men Gud er og skal være centrum i fortællingen.

Lad Gud skrive din historie

At finde sin plads i Guds historie handler ikke kun om at forstå og erkende, at Gud er centrum. Der er også en mere personlig side af sagen.

Vi må som kristne helt konkret lade Gud skrive vores historie lige nu og her. Det betyder, at vi opgiver vores status som hovedrolleindehaver og i stedet lytter til, hvad Gud ønsker at bruge os til. Målet for livet bliver ikke længere at realisere mit

personlige potentiale, men at leve til Guds ære og til andre menneskers gavn.

Det kan virke som en total degradering, der gør mit liv ligegyldigt, men virkeligheden er en anden. Vi har modtaget den totale frihed, fordi Kristus har gjort alt for os. Det giver os et nyt perspektiv på livet og vores rolle i det store puslespil. Det er ikke min egen præstation, der afgør værdien af mit liv. Jeg får i stedet lov til at vide, at Gud virker i mig, og han giver mig værdi.

Derfor kan Paulus sige det så radikalt: ”Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig, og mit liv her på jorden lever jeg i troen på Guds søn, der elskede mig og gav sig selv hen for mig” (Gal 2,20).

Det kan lyde som utopi i et liv, hvor dagene bare går afsted i rask trav, men Bibelen fortæller os, at selv på de helt almindelige hverdage, lever vi som kristne ikke bare for os selv og i os selv. Ved troen bor Jesus i os, og han ønsker at være med til at skrive vores historie.

Dermed kan vi få lov til at tænke stort om vores liv. Ikke fordi vi i os selv kan og skal udrette en masse, men fordi vi får lov til at være en del af Guds store historie, der rækker langt ud over Danmarks grænser, og som strækker sig fra skabelse til nyskabelse. Du og jeg har en rolle i den store og fantastiske historie.

Sunde ambitioner

Vi kan som mennesker have mange ambitioner og drømme for vores liv. Måske ønsker vi helt grundlæggende at leve et liv, der får betydning for de mennesker, vi lever omkring. Det er der rigtig meget godt og sundt i. Det vigtigste er dog, at vi husker på, at Gud ønsker at bruge vores liv og evner som en del af sin store historie og mission. En historie, der ikke nødvendigvis bliver sådan, som jeg selv ville have fundet på.

Gud ønsker at bruge mennesker til at række ud til den verden, der har så utrolig meget brug for ham, men det kræver, at vi lader ham skrive vores historie. Det kræver, at vi til tider giver slip på egne drømme og forventninger for i stedet at lade Gud tage styringen i vores liv.

Det efterlader os ikke i en passiv tilstand, hvor vi venter på, at Gud helt konkret og fysisk flytter os derhen, hvor han ønsker os. Vi må leve vores liv på Guds løfter og i hans sendelse. Vi kan dagligt bede Gud om, at han må bruge os til at række ud til mennesker, vi møder. Jeg er overbevist om, at en sådan bøn ikke vil forblive tomme ord, men at vi ved Guds kraft får lov til at opleve, at vi møder vores naboer, venner, kollegaer osv. på en ny måde. Bønnen bliver på den måde en af de åbninger, der giver Gud mulighed for at skrive vores historie.

Guds historie i medgang og modgang

I Bibelen møder vi utallige mennesker, der bliver en del af Guds historie, og de oplever det meget forskelligt. For nogle bliver det et liv fyldt med glæder og velsignelser, mens andre må gå igennem menneskelig ensomhed og lide materielle afsavn, fordi det er en del af deres rolle i Guds historie.

Vi ser det meget tydeligt i fortællingen om Josef. Josef bliver udsat for de mest groteske ting af sin egen familie for til sidst at ende som slave i Egypten. På dette tidspunkt må det have været svært at tro på, at dette virkelig kunne være Guds historie, han var en del af.

Da han mange år senere, nu som en magtfuld mand i Egypten, møder sine brødre, siger han: ”Vær nu ikke bedrøvede og skamfulde over, at I solgte mig hertil. Gud har sendt mig i forvejen til livets opretholdelse” (1 Mos 45,5).

I Josefs øjne er alt dette en del af Guds historie, og derfor tør han sige, at det er Gud, der har sendt ham dertil. Det var måske ikke sådan, han oplevede det, da han blev smidt i brønden, men nu ser han, at det var en del af en større historie.

På samme måde må vi huske på, at vi ikke bliver lovet, at det at være en del af Guds historie vil opleves smertefrit. Løftet til Guds folk til alle tider er til gengæld, at vi må leve dette liv under Herrens velsignelse og med løftet om, at afslutningen på Guds historie bliver en evighed på den nye jord sammen med vores skaber og herre. ■

Det vigtigste er, at vi husker på, at Gud ønsker at bruge vores liv og evner som en del af sin store historie og mission

FOR TROEN

Jesus mellem bleer og søvnunderskud

AF INGE-MARIE THISE ROAGER

Personlige erfaringer med at være irriteret, at sige undskyld og finde overstrømmende nåde og kraft hos Jesus.

Inge-Marie Thise Roager,

f. 1980

Missionær i Kiabakari,
Tanzania

imroager@gmail.com

Jeg er mor til tre dejlige børn, og nu vil jeg give dig et ærligt indblik i den udfordrende side af mit liv som mor. Der er også masser af glæde og skøre indslag, men det er de svære dage, jeg har lært mest af.

Træt, sur og utålmodig

Jeg er sådan indrettet, at mine følelser sidder udenpå. Hvis jeg er træt, har jeg meget lidt selvbeherskelse. Jeg bliver irriteret og utålmodig og andre grimme ting i samme slæng.

Du tænker måske, at det er meget normalt, når man er i søvnunderskud. Ja, men er det en holdbar undskyldning? Det har jeg længe troet; det er en naturlig konsekvens af at være udkørt. Det er nærmest min ret. Jeg har ofte bedt: "Gud, hvorfor skal jeg have så lidt energi og dagene blive så negative? Hvorfor klister ungerne sig op ad mig, når jeg lige netop ikke orker det? Så gør

dog noget, Gud!"

Men jeg er ved at lære noget. Jeg har ikke ret til at blive irriteret og gnaven, bare fordi jeg er træt. Det er faktisk synd! Og min måde at bede til Gud på er alt andet end ydmyg, men fyldt med stolthed og krav, som jeg må bekende. Måske kender du også til denne ulyst til faktisk at kalde tingene det, de er: Synd.

Det er jo let nok at være venlig og behersket og tilsyneladende bære Åndens frugter, når over-skuddet er der. Men når jeg er presset, afsløres mit hjerte. Jeg oplever tit, at det, der gemmer sig derinde, er præcis det modsatte af Åndens frugter. Teologisk er det jo ingen overraskelse, men i dagligdagen er det en anden sag!

Ofte bliver det en rigtig træls dag med dét hjerte. Dagen skal bare overstås. Det hele føles kaotisk.

Udover at være en stor glæde og velsignelse, er

Gud, jeg magter ikke at sige noget positivt og opbyggende nu. Tilgiv mig. Gør du dit under i mig!

det at have børn en lutrende ovn for mig. Mine svagheder kommer så rigeligt til syne. Hvis jeg ikke selv opdager dem, som beskrevet ovenfor, så skal børnene nok vise mig dem, når de fx begynder at efterligne mine dårlige vaner eller kommer og spørger mig, hvorfor jeg altid er så sur. (Ta' den!)

Hvad gør jeg da?

Gud er god! Da jeg var allermest udkørt, stødte jeg på Revive Our Hearts Podcast for kvinder (www.reviveourhearts.com). Her fik jeg åndelig undervisning og kærlig medvandring fra andre kvinder, som taler om de svære ting i livet, og som også italesatte, at det faktisk kan være svært at være mor. Hvilken timing og omsorg, han har for lille mig!

De viste mig hen til ham, som giver håb. Ham, som ser mig. Som opmuntrer mig og hvisker, at det er den mest betroede opgave at tage vare på hans små øjsten. Midt i små børn, bleer, rod og træthed, dér kommer han og siger. "Alt formår du i mig, som giver dig kraft" (Fil 4,13).

Gud ser på mig med kærlige øjne og venter med længsel på, at jeg vil gøre brug af alle hans løfter og komme til ham. Jeg må kaste det hele på ham (1 Pet 5,7), indrømme svaghederne, bede om tilgivelse og sige: "Gud, jeg magter ikke dette her. Du må give det hele. Du må gøre det."

Det næste skridt

Jeg er ikke pludselig forandret og fuld af energi. Nej, jeg tænker stadig, at jeg ikke orker det. Men jeg er samtidig håbefuldt: Hvordan vil han nu klare den her?

"Okay, børn. Mor vil gerne sige undskyld til

jer. Jeg er ked af, at jeg er så sur og ikke taler pænt til jer. Ked af, at jeg ikke kan skabe en hyggelig dag for os. Men nu har mor bedt til Gud om hjælp, og nu vil han hjælpe os."

Gang på gang har jeg måttet gentage bønnen i løbet af dagen. "Gud, jeg magter ikke at sige noget positivt og opbyggende nu. Tilgiv mig. Gør du dit under i mig."

Og gang på gang har jeg oplevet, at når dagen er til ende, så må jeg bare boble over af tak til Gud for hans visdom, hans styrke, hans tålmodighed med mig og hans kraft, som jeg fik på umærkelig vis. Og dagen fik smil frem i sidste ende. Måske, bare måske, har mine børn alligevel set lidt af Jesu herlighed gennem min svagthed og hans kraft.

I vores svaghed er Jesus stærk

Jeg tror, det er sådan, Gud vil, at vi skal leve hver dag. I hans nåde. For i vores svaghed er han stærk.

Målet er ikke, at vi skal lære at kunne klare det hele selv. Gud vender ofte ting helt på hovedet. Han vil, at vi skal tigge, råbe, løbe til ham for at finde tilgivelse og den kraft, vi ikke selv har – hver dag.

Måske er du ikke mor, men situationen med at komme til kort oplever jeg også i mange andre sammenhænge. Lur mig, om det ikke også en gang imellem sker for dig?!

Prøv at sige Gud tak for din hjælpeløshed og dine svagheder. Det indebærer, at vi først tør indrømme, at der er noget, der bare ikke fungerer for os. Men det er lige præcis, når vi gør det åbent, at friheden findes, for dér finder vi overstrømmende rig nåde. En far, der løber os i møde og længes efter at give os del i alt det, han ejer.

Jeg er overbevist om, at Gud har været helt bevidst, da han skabte hver enkelt af os med vores styrker og svagheder. Derfor vil jeg spørge, om du vil være med til at øve lidt på den følgende sætning sammen med mig?

"Min hjælpeløshed og mine svagheder er min største velsignelse, hvis de får mig til at løbe til ham, som har al magt."¹

1 Sætningen er frit oversat fra Nancy Demoss Wolgemuth, *Revive Our Hearts*

FOR TROEN

Folket ville ikke høre ...

JEREMIAS I

AF PETER OLSEN

Jeremias' tid var præget af frafald, og folket ville ikke høre på hans omvendelsesforkyndelse.

Få et overblik over perioden og profetens opgave.

Peter Olsen, f. 1963

Bibelunderviser i LM og lærer på Dansk Bibel-Institut
po@dln.dk

Vi vil i tre artikler fordelt over tre numre se på profeten Jeremias' person og tjeneste i en frafaldstid i Guds folk. En tid, hvor der dog også var en kort periode med vækkelse. Den første artikel begynder med at skildre den historiske baggrund for Jeremias' Bog, men vi ser også på profetens kald.

Pagtsbrud i nordriget

Efter kong Salomos død ca. 931 f.Kr. blev Israel delt i to nationer, som de følgende 200 år ofte lå i krig med hinanden (1 Kong 12). Nordriget Israel bestod af ti stammer: Ruben, Simeon, Zebulon, Issakar, Dan, Gad, Asher, Naftali, Efraim og Manasse. Sydriget Juda bestod af to stammer: Juda og Benjamin. Sydriget beholdt Jerusalem som hovedstad, mens nordriget valgte byen Samaria. Spredt rundt i alle tolv stammer boede levitterne, som var præstestammen.

Ved Israels deling blev indbyggerne i nordriget afskåret fra tempeltjenesten i Jerusalem, for templet lå jo i sydriget Juda. Det lå altså i fjendeland.

Allerede nordrigets første konge, Jeroboam 1. (ca. 931-910 f.Kr.), opstillede to guldkalve i byerne Betel og Dan. Han sagde til sit folk: "Nu har I længe nok draget op til Jerusalem! Her er din Gud, Israel, som førte dig op fra Egypten!" (1 Kong 12,28). Hvis folk tog ned til fjenden, kunne de jo komme tilbage som spioner eller som en modstandsbevægelse mod kongen. Det ønskede han ikke. Han ønskede heller ikke, at de skulle føre værdier som kvæg og penge ud af riget og aflevere dem til fjenden.

Men Gud havde jo sagt, at de *kun* måtte ofre til ham i Jerusalem (5 Mos 12), og han havde forbudt dem at fremstille gudebilleder (2 Mos 20,4). Kong Jeroboam grundlagde der-

med sit rige på pagtsbrud. Det blev grundloven i nordriget, at man ikke måtte overholde Guds udtrykkelige påbud. Derfor gik det også hurtigere ned ad bakke med Israel end med Juda rige.

Guds straf: Udslettelse

I år 722 f.Kr. kom Guds straf i form af de assyriske hære. Nordriget blev udslettet. Store dele af befolkningen blev spredt ud over det assyriske rige, hvor de fleste med tiden blev opslugt af hedenske folkeslag. Dele af den israelitiske befolkning fik lov at blive i Israel. Men assyrerne hentede hedenske folk fra alle dele af deres rige til Israel, så de tilbageblevne israelitter kunne blive blandet med hedninger (2 Kong 17). Det er dette blandingsfolk, vi møder i Det nye Testamente som samaritanerne. På denne måde forsvandt de ti nordlige stammer stort set fra verdenskortet.

I sydriget Juda gik frafaldet ikke så hurtigt. Men under kong Manasse (ca. 687-642 f.Kr.) tog det for alvor fart. Han byggede andre for en række afguder. Selv i Guds tempel i Jerusalem opstillede han andre for andre guder (2 Kong 21,3f). Han drev trolddom og ansatte dødemanere, og han genindførte den praksis, som hans farfar, kong Akaz (ca. 732-716 f. Kr.), havde introduceret i Juda: Han ofrede børn til hedenske guder (2 Kong 21,6; 2 Krøn 28,3). Gennem Jeremias siger Gud om dette: "De har bygget Tofets offerhøje i Hinnoms søns dal for at brænde deres sønner og døtre. Det har jeg aldrig befalet eller haft i tankerne" (Jer 7,31; 2 Kong 24,4).

Kong Manasses søn Amon (ca. 642-640 f. Kr.) fortsatte sin fars ugudelighed. Men han regerede kun to år, så blev han myrdet af sine egne folk. Efter ham kom hans lille søn Josija på tronen, kun otte år gammel (2 Kong 22). De første år skete der ingen forandring. Men da Josija var 21, blev Jeremias kaldet af Gud som profet. De to var jævnaldrende; kongen og profeten.

Vækkelse og nyt frafald

Jeremias kaldte folket til omvendelse, og fem år senere lod Gud ypperstepræsten finde lov-bogen, som var blevet muret inde i templet (2 Kong 22,8). Den burde have været i daglig

FOTO: ISTOCKPHOTO

brug i Herrens tempel. Men Guds lov var stort set glemt i Juda. I hvert fald havde ikke engang ypperstepræsten adgang til den skrevne lovebog. Den var blevet muret inde.

Da Josija læste lovebogen, flængede han sit tøj og befalede en fuldstændig reformation af sit rige (22,11). Dette skete i året 622 f.Kr. Han fjernede altrene og afsatte afgudspræsterne (2 Kong 23). Og for første gang i næsten 400 år fejrede man påsken sådan, som Gud havde befalet Moses. Vi læser: "En sådan påske havde der ikke været holdt i Israel, siden profeten Samuel levede; ingen af Israels konger havde holdt en påske som den, Josija holdt" (2 Krøn 35,18). Der står om ham: "Der havde ikke tidligere været nogen konge, der som han af hele sit hjerte og af hele sin sjæl og af hele sin styrke vendte om til Herren, helt efter Moses' lov, og efter ham kom der ingen som han" (2 Kong 23,25).

Den sidste bemærkning afslører, at det kun var kongen selv og en lille skare omkring ham, der omvendte sig. Folket som sådan var blevet ført væk fra Gud af Josijas farfar og af de falske

Ypperstepræsten fandt Guds lovebog, som var blevet muret inde i templet, selv om den burde have været i brug dagligt.

*De ville gerne høre
Guds Ord, men de
ville også have lov
til at sortere i det*

profeter. Jeremias' Bog vidner om, hvor dybt frafaldet sad i judæerne. De *ville* ikke høre på Jeremias, for de *kunne* ikke længere høre. Eller også *kunne* de ikke høre, fordi de ikke *ville* høre. De var blevet forhærdede. Derfor prædikede Jeremias stort set for døve ører.

Guds straf: Bortførelse

I året 597 f.Kr. overfaldt babylonerne første gang Juda, plyndrede templet og førte den nye konge, Jojakim (også kaldet Jekonja), og alle byens stormænd med til Babylon (2 Kong 24,14). Omkring fire år senere sender Jeremias et trøstebrev til de bortførte. Dette brev kan vi læse i Jer 29. Profeten skriver, at de skal acceptere Guds straf, tage aktivt del i samfundet og gifte sig og få børn, for der vil gå 70 år, før Gud lader dem vende hjem.

Men elleve år senere, i 586 f.Kr. er den gal igen. På trods af Jeremias' advarsler bryder kong Sidkija (597-586 f.Kr.) sin troskabsed til Babylon og søger hjælp fra egypterne. Denne gang ødelægger babylonerne fuldstændigt Jerusalem, river templet ned og bortfører igen en stor gruppe judæere. Der blev dog en del tilbage, deriblandt Jeremias.

Profetens liv og tjeneste

Jeremias levede ca. 650-580 f.Kr. Han var præstesøn, født i byen Anatot, der lå ca. 5 kilometer nordøst for Jerusalem. Da Josva erobrede Kana'an, fik levitterne ikke noget landområde. I stedet fik de 48 byer spredt rundt i Israel. Anatot var en af disse levit-byer (Jos 21,18). Den lå i Benjamins stamme. Men Jeremias tilhørte Levis stamme.

Hans far hed Hilikja. Det hed ypperstepræsten også på den tid. Det var ham, der fandt lov-bogen muret inde i templet (2 Kong 22,4). Men der er næppe tale om den samme mand, for om Jeremias' far står der kun, at han var "en af præsterne i Anatot" (Jer 1,1). Hvis han var ypperstepræst, havde det været naturligt at nævne det. Men vi ved ikke mere om Jeremias' slægt.

Jeremias blev kaldet af Gud i kong Josijas tretende regeringsår (Jer 1,2); ca. 626 f.Kr. Da var

han en ung mand (1,6). Han virkede ca. 40 år i sydriget Juda under landets fem sidste konger: Josija, Joakaz, Joakim, Joakin og Sidkija.

Efter ødelæggelsen af Jerusalem blev Jeremias bortført til Egypten af en gruppe judæere, som ville alliere sig med den store nabo nede sydpå (43,4-7). Det advarede Jeremias dem imod. Han forklarede, at bortførelsen til Babylon var et led i Guds plan. Denne plan skulle de bøje sig for (25,11f; 29,10). Men judæerne betragtede hans forkyndelse som landsforræderi. De var jo Guds folk. Derfor mente de også, at Gud ville støtte dem i kampen. Det var udtryk for modstandskamp, når de flygtede til Egypten og tvang Jeremias med.

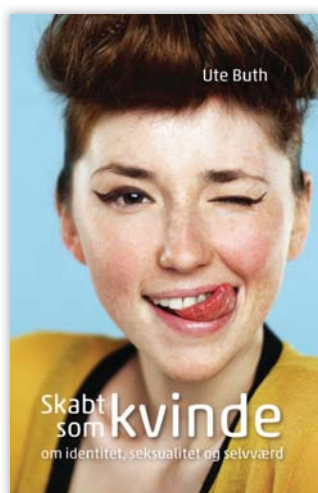
Han fortsatte sin forkyndelse dernede (43,9ff). En gammel jødisk tradition siger, at hans vrede landsmænd stenede ham i Egypten. Vi ved ikke, hvornår dette martyrium skal have fundet sted. Men judæerne tog ham næppe med derned for at dræbe ham, men snarere for dog at have én profet med fra det gamle land. I så fald har han nok virket nogle år i Egypten, inden de blev så vrede på ham, at de stenede ham. Jeremias har derfor virket som profet i op mod 50 år, inden han blev myrdet omkring 70 år gammel.

Det meste af dette 50-årige virke som profet var kendetegnet ved, at hans tilhørere *ikke* ville høre, hvad han sagde til dem. Han forkyndte Guds dom over deres liv og over deres afgudsdyrkelse. Han advarede dem imod at stole på menneskelige alliancer i stedet for at stole på Gud. Han kaldte dem til omvendelse, og han lovede dem, at Gud ville redde dem, hvis de bøjede sig for det profetiske ord. Men de svarede: "Det vil vi ikke!" (6,16). Gennem 50 år forkyndte Jeremias det samme for sit folk, og gennem 50 år svarede de det samme: "Det vil vi ikke!"

Ganske vist var der en kortvarig vækkelse under kong Josija. Men derefter tog frafaldet fat igen. Folket syntes ikke, at de var så slemme, som Manasse og Amon havde været. De ville gerne høre Guds Ord, men de ville også have lov til at sortere i det. Denne indstilling ser vi nærmere på i de sidste to artikler om profeten Jeremias i de næste numre af *Budskabet*. ■

Skabt som kvinde

BOGANMELDELSE AF LOUISE SØLVSTEN NISSEN

Skabt som kvinde

Om identitet, seksualitet og selvværd

Ute Buth

LogosMedia 2016

230 sider, kr. 249,95

Bogen har et gennemgående fokus på betydningen af kvindens seksuelle læringshistorie. I et enkelt sprog og med mange hverdagsnære eksempler formår den tyske gynækolog Ute Buth at demonstrere den kompleksitet, vores seksualitet udspiller sig i. Samtidig viser hun, hvordan seksualiteten er knyttet til vores liv og de livsvilkår, vi har og har haft.

Bibelsk om seksualitet

Forfatteren tager konkret fat om mange emner, der er relateret til vores seksualitet. Også de mere tabubelagte emner tager hun fint hånd om. Gennem bogen bruges det bibelske værdigrundlag som et afgørende perspektiv, hvorfor den etiske ramme også fastsættes af Biblens retningslinjer.

Derved bliver det tydeligt, at bogens anliggende er at hjælpe kristne kvinder ind i et sundt og bibelsk syn på deres seksualitet.

Forfatterens styrke og referenceramme ligger helt klart i hendes viden inden for sex-

ologi samt hendes erfaring fra rådgivningssamtaler om familieliv og parforhold.

Overfladisk om identitet

Bogens akilleshæl ligger for mig at se i to forhold. Dels kan bogen i sin enkelthed komme til at fremstå som en popsmart selvhjælpsbog. Kombinationen af at forfatteren inddrager mange aspekter, og at de emner, hun tager op, i deres natur har en vis dybde, gør, at bogen nogle steder fremstår overfladisk og rodet.

Det forstærkes af, at der ikke tydeligt skelnes mellem grundlæggende værdier og konkret praksis. Udsagn om at være skabt som unik og værdifuld blandes unuanceret med tanker om, hvorfor kvinder barberer ben, og hvordan man i det daglige kan klæde sig feminint. Det giver signalforvirring, at der ikke er en tydeligere graduering i, hvad der er vigtigst.

I ønsket om at være praksisnær kommer bogen let til at fremstå overfladisk. Det

gør sig særligt gældende på de psykologiske og teologiske områder.

Dertil kan titlen give en forventning, der ikke svarer til indholdet i bogen. Ud fra titlen så jeg frem til en bred gennemgang af det at være skabt som kvinde – med fokus på alle tre begreber i undertitlen. Igennem læsningen blev det dog klart, at hovedfokus er på seksualitet, hvorfra identitet og selvværd bliver draget ind. Men havde jeg stået med bogen i hånden, set forsidebilledet og læst kapiteloverskrifterne, havde jeg nok haft en mere passende forventning.

Denne bog er således ikke den første, jeg vil vælge, hvis ønsket er en bog om at være skabt som kvinde i bred bibelsk forstand med fokus på identitet og selvværd. Men hvis bogen derimod bliver læst i forventning om at få konkret og relevant indblik i kvindens betydningsfulde og komplekse seksualitet, har bogen meget at bidrage med for kvinder i alle aldre. ■

Han gør alting nyt

BOGANMELDELSE AF FRITS IVERSEN

Han gør alting nyt

Om de sidste tider, Jesu genkomst og den nye jord

Jørgen Hedager Nielsen

Lohse, 2016

248 sider, kr. 199,95

Inden vi går til alt det der med indhold osv., vil jeg gerne lige konkludere: Dette er en bog, der skal læses. Dens tema er: "om de sidste tider, Jesu genkomst og den nye jord".

Faktisk er det et tema, der har delt vandene blandt kristne i mange mange år. Forfatteren, Jørgen Hedager Nielsen, er fuldt ud klar over, at der er forskellige holdninger til emnet. Han lægger ikke skjul på, hvilken holdning han selv har, men han gør samtidig et ihærdigt forsøg på at beskrive de forskellige fortolkningsmuligheder.

På ét af områderne, lader han én af dem, han er uenig med (Ole Andersen fra Ordet og Israel), få syv sider til at give sit syn på et af emnerne: tusindårsriget.

Fokus på håbet

Forfatteren har ikke kun fokus på at præsentere egne og andres holdninger til "de sidste tider". Jeg mærker et stærkt ønske i bogen om at pege på, at Jesus faktisk kommer igen, og at troen på det, og det at leve i håbet, er afgørende for ethvert kristent menneske.

Forfatteren peger mange

Der er ingen tvivl om, at den, der læser bogen, får et fantastisk værktøj til forståelsen af de sidste tider

gange på vigtigheden af at fastholde den sande (og sunde) lære og på at blive bevaret i et ærligt forhold til Jesus. Evangeliet om Jesus er det eneste, der holder – også i de sidste tider.

Fantastisk værktøj

Bogen når omkring mange af de bibelske bøger profetier. Alene her er der til mange gode timers opslag i Bibelen, men bogen præsenterer også en metode til at læse Johannes' Åbenbaring og fortolke dens indhold. Og i slutningen af bogen er der kapitler om "Dommen", "Ny Himmel og ny jord", "Det nye Jerusalem" m.m.

For mig har det været rigtig godt at læse denne bog. Den har givet et godt grundlag for

at forstå de sidste tider og arbejde videre med bibelteksterne. Det er ikke en akademisk bog, og den når ikke ud i alle hjørner, men det er en grundig gennemgang, og der er ingen tvivl om, at den, der læser bogen, får et fantastisk værktøj til forståelsen af de sidste tider.

Bogen er let at læse, let at gå til, og en del af den kan faktisk læses i mindre afsnit.

Så jo: Den skal læses og bruges – uanset om du er enig med forfatteren, eller du kan finde punkter, hvor du ser anderledes på tingene. ■

En varm og solrig efterårsdag drøftede Budskabets redaktør og redaktionsudvalg mange spændende tanker om de kommende udgivelser af magasinet.

Fra venstre ses: Anton Bräuner, Henning Haahr Andersen, Ruth Vatne Rasmussen, Ole Solgaard, Inge Bøgel Lassen og Alex Dahl Karlsen (Per Westh Jensen var fraværende).

Nærmere oplysninger om redaktionen ses i kolofonen på side 2.

Det værste tab, et menneske kan udsættes for – at miste sin sjæl og få verden i bytte – kan gå så stille af, at det slet ikke opfattes som et tab, men snare-re som en frigørelse

NIELS NYMANN ERIKSEN

Vil du hjælpe?

– SÅ FLERE KAN FÅ GLÆDE AF BUDSKABETS ARTIKLER,
DER ER PRÆGET AF FORDYBELSE, ANALYSE OG INSPIRATION

- Benyt **MUND-TIL-MUND-METODEN** til at sprede god omtale af noget, du har læst
- **BED** om Guds velsignelse over skribenter, redaktion og læsere
- Del en tanke eller en artikel på **FACEBOOK**. (På hjemmesiden www.budskabet.dk ligger der for hvert nummer en udvalgt artikel frit tilgængelig for alle)
- **KONTAKT REDAKTIONEN**, hvis du har kommentarer, ønsker eller idéer til forbedringer
- Giv et **GAVEABONNEMENT** til jul, bryllup, 20 års fødselsdag osv. Bestil på tlf. 48 20 76 60 eller direkte her: www.vennedatabase.nu/Tilmelding/DLM/blade/tilmeld.aspx

TEMA:

Mod målet

"Børn på vej" har man i sensommeren kunnet læse på skilte i nærheden af landets skoler. Andre steder arrangeres der *Stafet For Livet* som et led i kræftsgen.

Man kan også betragte kristne mennesker som *børn på vej*. Guds børn er på vej mod et bestemt mål. I den forstand er vi også med i en *stafet for livet*. Derfor er det vigtigt, at vi bliver på det rette spor og styrer i retning af målet for vores liv. Som Bibelen siger:

- "Gå ad det lige spor, lad alle dine veje sigte mod målet" (Ordsp 4,26f, gl. overs.)
- "Jeg jager mod målet, efter sejrprisen, som Gud fra himlen kalder os til i Kristus Jesus" (Fil 3,14)
- "Gud havde for vor skyld noget bedre for øje, nemlig at de ikke skulle nå målet uden os" (Hebr 11,40)

Læs mere i temaartiklerne om at sigte mod målet:

- Hvad betyder håbet for rejsen hjem mod målet?
- Hvordan præger det vores hverdag, at vi er på vej mod et evigt mål?
- Hvordan undgår vi frafald og bliver på det sunde spor hele livet?
- Hvor er vejen frem i en åndeligt forvirret tid?

FOTO: ISTOCKPHOTO

Vi har en tendens til at tænke, at vi hver især selv er den helt afgørende brik i det puslespil, som verden omkring os udgør

SIMON HAUGE LINDBJERG SIDE 29

Jeremias' Bog vidner om, hvor dybt frafaldet sad i judæerne

PETER OLSEN SIDE 36